

Relativni porast prijav še ni zboljšanje dvojezičnega pouka

Vroče je državni poslanec Haider zagovarjal pred dnevi v Tinjah integracijo slovenske narodnostne skupnosti, zato ga je ravnatelj slovenske gimnazije Vospernik vprašal, ali zagovarja tudi središčne šole. To je Haider potrdil in v hipu se je pokazalo, da so njegove besede zgolj prazne fraze. In veliko je takšnih koroških politikov. Tega se moramo zavedati tudi, če ocenjujemo statistiko prijav k dvojezičnemu pouku, saj je po podatkih deželnega šolskega sveta v tem letu opaziti spet relativni porast prijav, tudi otrok brez znanja slovenskega jezika.

Po teh podatkih je bilo 1. oktobra 1982 prijavljenih k dvojezičnemu pouku v ljudskih šolah 1088 šolarjev (od tega 588 deklet) kar pomeni porast za 0,72 odstotka v primerjavi z lanskim letom. V absolutnih številkah je to 8 šolarjev manj kot lani. Od 6364 šolarjev (od tega 3016 deklet), ki obiskujejo 81 ljudskih in 2 posebnih šol je torej prijavljenih k dvojezičnemu pouku 17,10 % šolarjev. Na 14 šolah in 2 posebnih šolah ni nobenih prijav.

Večina prijavljenih otrok obiskuje štirirazredne šole: 802 šolarjev je v 40 štirirazrednih šolah, 63 v šestih trirazrednih, 130 v enajst dvo-razrednih šolah in 93 šolarjev obiskuje deset enorazrednih ljudskih šol.

Medtem ko je lani število v glavnih šolah prijavljenih otrok močno padlo (od 416 na 368), obiskuje v letošnjem šolskem letu v 14 od 24 glavnih šol skupno 377 otrok slovenski jezikovni pouk. Od tega je 270 prijavljenih po manjšinskem šolskem zakonu, 107 pa se jih uči slovenščino kot tuj jezik, tretjo možnost (prosti predmet) pa je deželni šolski svet z letošnjim letom onemogočil, čeprav je v prejšnjih letih bila odprta tudi ta možnost.

Iz statistike deželnega šolskega sveta še zvezo, da obiskuje slovensko gimnazijo v Celovcu 511 dijakov (od tega 241 deklet), dvoje-

zični abiturientski tečaj na trgovski akademiji pa obiskuje 14 dijakov.

V svojem poročilu dodaja deželni šolski svet, da ima od 286 šolarjev prvega razreda ljudske šole 122 (42,6 %) normalno znanje slovenskega jezika, 70 (24,4 %) slabo in 94 (32,8 %) sploh nobenega znanja slovenskega jezika.

Prav gotovo je dobro, da se je delež prijavljenih k dvojezičnemu pouku v zadnjih štirih letih vedno

rahllo povečal (v šolskem letu 1979/80 za +0,25 %, 1980/81 za +1,56, 1981/82 za +0,5 % in 1982/83 za +0,72 %). Vendar je treba videti, da pada absolutno število otrok in da je to v prvi vrsti zasluga staršev samih, ki kljub neugodnim pogojem prijavljajo otroke. Nikakor to ni zasluga državnih in deželnih oblasti, ki dostikrat govorijo o znatno zbolšanem vzdušju za manjšino, medtem ko z vsemi silami forsirajo angleščino v ljudskih šolah. O vzpodbujanju za učenje slovenščine pa ni duha ne sluha. Haiderjeve izjave, heimatdienstovski letaki po občinah in tudi zadržanje politikov drugih strank so dokaz, da zbolšanega vzdušja ni, še manj pa konkretnih korakov za zboljšanje dvojezičnega šolskega sistema.

Kontakti med Slovenijo in Koroško

Predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Janez Zemljarič se je v ponedeljek pogovarjal s predsednikom Zveze slovenskih organizacij na Koroškem Feliksom Wieserjem in predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevžem Grlicem. Ob tej priložnosti so obravnavali položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem ter nekatera vprašanja gospodarskega in drugega sodelovanja med Slovenijo in Koroško.

Minulo soboto pa se je v Brdu pri Kranju sestel kontaktni komite za sodelovanje med Slovenijo in Koroško. Koroško delegacijo je vodil namestnik deželnega glavarja Erwin Frühbauer, slovensko pa predsednica republiškega komiteja za promet in zveze Julka Žibert. V ospredju raz-

govora, ki je bil posvečen sodelovanju med Slovenijo in Koroško na različnih področjih, so bili najnovejši gospodarski ukrepi v Jugoslaviji, ki so prizadeli predvsem tudi obmejni pas na Koroškem. Zato se je koroška stran zavzela za to, da bi maloobmejni promet izvezli iz trenutnih ukrepov. V razgovorih so nadalje obravnavali tudi možnosti za nadaljnje sodelovanje na področju industrije, energetike, prometa in zvez, sedemskih sporazumov ter o izgradnji karavanškega predora, predstavniki Slovenije pa so ob tej priložnosti ponovno opozorili na položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem in na nujnost izvrševanja avstrijske državne pogodbe ter urejanje odprtih vprašanj v konstruktivnem dialogu.

SPZ SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

VABI NA

KONCERT

v spomin
Pavlu Kernjaku
in
ob 100-letnici
organiziranega
zborovskega petja

V NEDELJO 21. NOVEMBRA 1982 OB 14.30 URI
V DOMU GLASBE V CELOVCU.

Nastopajo:

Mešani pevski zbor SPD „Bilka“ iz Bilčovsa (Urh Kassl),
mešani pevski zbor „Gorjanci“ iz Kotmare vasi (Stanko Wrulich),
mešani pevski zbor SPD „Edinost“ iz Škofič (Simona Rovšek),
mešani pevski zbor „Mojcej“ iz Šentilja (Miro Kernjak),
pevsko-instrumentalna skupina iz Kotmare vasi (Joško Pack),
glasbena skupina Zveze slovenske mladine.

Kot gost iz matične Slovenije sodeluje moški pevski zbor prvega slovenskega pevskega društva „Lira“ iz Kamnika, ki letos slavi 100-letnico svoje ustanovitve.

Vstopnice: v pisarni SPZ, Gasometergasse 10; v Naši knjigi, pri krajevnih društvih in seveda pri blagajni.

PREBERITE

Obsodba mazačev
poslopja slovenske
gimnazije

stran 2

Ocena filma „Das
Dorf an der Grenze“

stran 3

Žitara vas -
problemi z novo šolo

stran 4

ALA: Slovenci naj
bi zastopali Slovence

stran 5

Akcija bralnih
značk na Obirskem

stran 8

Razgibano politično dogajanje ob pogrebu Breznjeva

Ob pogrebu pokojnega voditelja sovjetske države in partije Leonida I. Breznjeva se je kot pričakovano razvila razgibana diplomatska dejavnost. Prvi koraki njegovega naslednika Jurija Andropova so bili predvsem pogovori s tujimi državniki. Pri tem je bilo opaziti, da se je srečal tako z zahodnimi kot vzhodnimi politikami (npr. z jugoslovansko, korejsko in kubansko delegacijo), da pa se ni pogovarjal niti z enim izmed voditeljev „socialističnih držav“. Največ pozornosti je zbudilo srečanje s kitajskim zunanjim ministrom Huang Huajem, ki signalizira željo obeh strani po normalizaciji odnosov in po obravnavanju odprtih vprašanj. Pozornost v zahodu je zbudilo srečanje ameriškega podpredsednika Georga Busha, predvsem zaradi tega ker je ravno v teh dneh preklical ameriški predsednik Reagan embargo nad dobavo tehnologije Sovjetski zvezi, kar je evropska gospodarska skupnost sprejela z zadovoljstvom. V zahodu so se ob tem razvile razne spekulacije o morebitnem hitrem srečanju voditeljev obeh velesil, vendar do sedaj še ni znakov za takšno srečanje. V prvi vrsti bo to odvisno od težišč,

bodoče sovjetske zunanje politike, ki jo bo določal novi generalni sekretar CK KPSZ Jurij Andropov.

Novi predstojnik sovjetskega političnega življenja Jurij Vladimirovič Andropov, ki je bil v teku dveh dneh po smrti Breznjeva izvoljen za njegovega partijskega naslednika, si je svoje izkušnje nabral v preteklosti predvsem na področju socialističnih držav in kot vodja KGB-ja. Andropov, ki sodi v pooktrobrsko generacijo sovjetskih politikov, je bil na pogrebnih svečanostih glavni govornik, ki je orisal Breznjevo življenjsko pot ter njegovo veliko predanost partiji in sovjetskemu ljudstvu. Poudaril je njegovo vlogo kot boreca za mir in za miroljubno sodelovanje med narodi ter za enotnost socialističnega sveta in delavcev. V imenu politbiroja pa se je tudi zavezal, da bo Sovjetska zveza še naprej sledila politični usmeritvi, ki jo je začrtal Breznjev. Ob prisotnosti velike množice ljudi, najvišjega političnega in državnega vodstva Sovjetske zveze, Rdeče armade, najvišjih pokojniških sorodnikov in številnih tujih državnikov in partijskih delegacij so pokopali Breznjeva ob kremeljskem obzidju.

Domovinski argumenti

Koroška je svojevrstna dežela. Prav največji nasprotniki slovenske narodne skupnosti hočejo prepričati prebivalstvo, da najbolj vedo, kaj je dobro za manjšino. Nasprotujejo pa vsemu, kar ima manjšina sama zase za najboljše. Po tej logiki bi pač tista domovinska služba bila najboljši zastopnik Slovencev.

Ker smo ravno pri tej službi: ta teden je imela spet enkrat za potrebno, da se ukevarja „z najnovejšimi razvoji v manjšinskem vprašanju“. In po časopisnih poročilih se je uprla proti temu, da bi njeno zahtevo po središčnih šolah za Slovence imenovali „politiko apartheida“. Da bo torej jasno, pri središčnih šolah ne gre za nikakršen apartheid, gre samo za ločevanje narodnih skupnosti, gre za segregacijo v nasprotju z integracijo.

Argumenti za segregacijo v šoli so vredni svojih tvorcev. Na južnem Koroškem namreč nameščajo Slovence kot učitelje. Kaj hočejo domovinski služabniki? Da bi Slovence, ki so v teh krajih doma, pri nameščanju zapostavljali? Ali naj bi prednostno nameščali nemško-konacionalce?

Prav tako je po njihovem mnenju privilegirano Slovencev, če Slovenci kot učitelji poučujejo Nemško-koroške otroke hkrati z otroci, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku. Kajti tako se morda zgubi veliko dragocenega učnega časa. Seveda. Prvič so Slovenci res privilegirani, ker se naučijo dva jezika, ne samo enega. Drugič pa se res zgubi veliko dragocenega časa, ki bi ga bilo mogoče bolj smotno uporabiti, če bi se vsi otroci učili obeh jezikov. Pač v smislu prepričanja (ki ne vlada recimo samo v Sloveniji, temveč tudi na južnem Tirolskem), da se narodnosti najbolje razumejo, če tako pripadniki večine, kot manjšine obvladajo jezik okolja.

In končno se zaganjajo proti podeljevanju avstrijskih odlikovanj bivšim partizanom, ki so se borili proti nacifašizmu. Pač, najbrž jih boli, da ne morejo iz svojih vrst predlagati nikogar, ki bi se bil boril proti nacifašizmu. To pa ni naš problem.

Mladina narodnosti razpravljala o šolstvu

Temeljita informacija o položaju slovenske manjšine na Koroškem in zavzeta razprava o šolskih ureditvah na področju posameznih narodnostnih skupnosti je bila v ospredju minulega srečanja mladine narodnosti v soboto in nedeljo v Pliberku. Zastopniki mladinskih organizacij Slovencev v Italiji, italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji ter funkcionarji ZSM Slovenije so se skupaj z zastopniki Zveze slovenske mladine udeležili tudi kulturne prireditve SPD Edinost v Pliberku, kjer jih je pozdravil med drugim tudi župan občine Franc Mikusch. Prihodnje srečanje bo konec oktobra prihodnjega leta med Slovenci v Italiji.

Informativno in študijsko srečanje

Uvodoma je treba ugotoviti, da na javno vabilo praktično ni bilo odziva, tako da srečanje lahko ocenimo predvsem kot informativno, delovno in študijsko srečanje zastopnikov omenjenih organizacij, kar pa v ničemer ni vplivalo na kvaliteto razprav in diskusij. Uvodoma je predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser dal izčrpno poročilo o trenutnem narodnopolitičnem položaju slovenske narodnostne skupnosti, v okviru katerega se je dotaknil tudi sodelovanja z nemškimi demokratičnimi silami, problemov znotraj narodnostne skupnosti kakor tudi učinkovitosti gospodarskega delovanja pripadnikov slovenske narodne skupnosti. Bivši predsednik ZSO dr. Franci Zwitter pa je govoril o delovanju in povezovanju manjšin v Avstriji in izven nje. Opozoril je na določen prepoved manjšin in narodnostnih skupnosti v Evropi, ki ga progresivni znanstveniki ne pojmujejo v tradicionalnem smislu, temveč ga tesno povezujejo s širšim pojmom „regionalizem“. V tej zvezi je dr. Zwitter med drugim dejal: „Pri tem je vsekakor zanimivo ...

da je regionalno-narodnostna identiteta postala politikum prav v času, ko se narodne skupnosti jezikovno v smislu možnosti medsebojne komunikacije skoraj ne razlikujejo od svojih sodeželanov, odnosno sodeželanov večinskega naroda.“ Predavatelj je ta pojav tesno povezal s splošnim prestrukturiranjem družbe in funkcije države ter sprememb v mednarodnih odnosih, v katerih pride vsebolj do izraza zapostavljenost posameznih, zlasti obrobni regij. Dr. Zwitter pa je izrazil tudi prepričanje, da je treba upoštevati in izkoristiti tudi rast nove družbene zavesti današnjega človeka. V toku tega razvoja je potem treba tudi videti združevanje in povezovalje narodnostnih skupnosti v boju za svojo ohranitev v Avstriji oz. preko državnih meja.

Udeleženci o šolanju v materinščini

Okroglo mizo na temo „predšolska in šolska vzgoja v materinem jeziku“ je vodil sodelavec SZI Teodor Domej, ki je uvodoma razložil sistem dvojezičnega šolstva na južnem Koroškem, probleme predšolske vzgoje slovenskih otrok ter govoril o pomanjkanju strokovnega in višjega izobraževanja pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti. V diskusiji so člani posameznih delegacij dali tudi oris lastnega šolanja v materinščini.

Slovenka iz Trsta Ksenija Majevski je orisala zgodovinski oris slovenskega šolstva na Tržaškem, Goriškem in v Benški Sloveniji ter povedala, da sedanja oblika šolstva ni zadovoljiva. Odrpne slovenske šole v Beneški Sloveniji in določena avtonomija slovenske šole, ne samo po jeziku, temveč tudi po vsebini, ki bi ustrezala tudi realnim potrebam manjšine, je zastopnica mladinske organizacije SKGZ izpostavila kot prve zahteve Slovencev v Italiji. Gianni Miglioranza je predstavljal šolstvo in predšolsko ureditev v koperski, izolski in piranski občini, kjer so uveljavili za vse učence učenje jezika okolja, ki omogoča, da pripadniki obeh narodnosti po zaključeni šoli obvladajo oba jezika, kar jim tudi omogoča nadaljevanje študija ali na slovenskih univerzah ali na tržaški. Vlado Bratkovič, pripadnik madžarske narodnosti v Sloveniji, pa je govoril o sistemu dvojezičnega šolstva v občinah Lendava in Murska Sobota, ki že več kot 20 let zagotavlja obema narodnostima na tem področju enakopraven razvoj. Pripadnikom madžarske narodnosti omogoča izobraževanje v materinem jeziku, sestavni del izobraževalnega sistema pa je tudi učenje madžarskega jezika za Slovence, kar šole zagotavlja enakopravnost obeh narodnosti tega področja.

Udeleženci okroglo mize so se v večurnih debatah temeljito seznanili z veljavnimi uredbami in z vsakdanjimi problemi. V to razpravo pa se je vključil med drugim s svojim strokovnim znanjem tudi dvorni svetnik dr. Valentin Inzko, ki je že v diskusiji po uvodnih predavanjih povedal, da je koroška cerkev pozdravila korak novega vodstva ZSO, ki se je ob začetku svojega delovanja sestalo in pogovarjalo z novim krškim škofom dr. Egonom Kapellarijem ter z njim obravnavalo tudi odprta vprašanja (npr. tudi v zvezi z ekskomunikacijo bralcev Slovenskega vestnika).

Socialistični borci za svobodo zahtevajo prepoved neonacističnih organizacij

V svojem govoru na avstrijskem občnem zboru socialističnih borcev za svobodo je prof. Josef Hindels prejšnji teden na Dunaju ponovil zahtevo po prepovedi neonacističnih organizacij. Poudaril je, da so socialistični borci za svobodo in žrtve fašizma že vedno opozarjali na to, da prepovedi teh organizacij ne zadostujejo. „Potrebujemo ojačeno in tudi verodostojno prepričevanje javnosti.“ Verodostojnost pa ne obstaja, predvsem tedaj ne, če še vedno razširjajo po vsej Avstriji neonacistične publikacije in časopise. Predvsem je tu mislil na iz ZRN importirano „National-Zeitung“, ki v vsaki številki krši avstrijske zakone.

Argument, da so te skupine zelo majhne, pa je zavrnil z opozorilom, da njihovo delovanje navezuje na skrito nacistično miselnost med določenimi krogi v Avstriji, ki pride do izraza tudi v stavkih kot je sledeči: „Pod Hitlerjem kaj takega ne bi bilo mogoče“ ipd. Neonacisti navezujejo tudi na sovražno vzdušje proti tujim delavcem in sploh na nacionalizme proti drugim narodom. Danes imajo zato antifašisti naloge boriti se tudi proti vsakršnemu nacionalizmu in rasizmu, je poudaril Hindels.

Kot zaveznika mednarodnega fašizma pa je Hindels označil tudi svetovno gospodarsko krizo in atomsko oboroževanje, zato imajo današnji antifašisti tudi nologo se aktivno vključevati v mirovno gibanje.

Poslanko v državni zbor, Roso Jochmann, so delegati ponovno izvolili za predsednico združenja socialističnih borcev za svobodo. Soglasno pa so bili sprejeti tudi sklepi, ki zahtevajo prepoved vseh neonacističnih organizacij, predvsem NDP in ANR, in vsestransko antifašistično prepričevanje javnosti.

Na kulturni prireditvi v Pliberku

Razprava mladine o šolskih vprašanjih in o mladinskem delovanju se je nadaljevala tudi še v nedeljo, vključila pa se je tudi v kulturno prireditev Slovenskega prosvetnega društva Edinost iz Pliberka, pri Schwarzlu, na kateri sta nastopila moški pevski zbor Edinost pod vodstvom Foltija Hartmana in moški pevski zbor Vincenc Harkov iz Radelj ob Dravi pod vodstvom Branka Čepina. Udeleženci mladinskega srečanja so bili ob tej priliki seznanjeni s kulturnim delovanjem domačega prosvetnega društva, prav tako pa so se v prireditvi vključili pripadniki madžarske narodnosti iz Slovenije z dvema pesmima.

Hkrati pa je bila kulturna prireditev tudi priložnost, ob kateri je udeležence srečanja pozdravil v obeh deželnih jezikih tudi pliberški župan Franc Mikusch ter jim predstavil občino in njeno delovanje. Udeležence srečanja in ostale obiskovalce, ki so napolnili dvorano, pa je pozdravil tudi predsednik Nadzornega odbora ZSO Lipej Kolenik, ki je podprl prizadevanja mladine

za tesnejše sodelovanje med mladino v njihovem boju za obstoj manjšin. Dejal je tudi: „Mladi nosite odgovornost, da bo tudi v bodoče ohranjen mir ter da se vojna nikdar več ne povrne ... Storite v bodoče za vse te cilje še več, zavedajte se, da morate biti danes vi kakor smo bili med našo narodnoosvobodilno borbo mladi borci za mir, danes vi borci za mir. Sejte seme sporazumevanja med narodi, gradite novi svet v katerem bo vladalo spoštovanje in enakopravnost med narodi, ne glede na narodno pripadnost in jezik.“

Želja prisotnih na srečanju pa je bila, da bodo takšna srečanja postala tradicionalna. Za prihodnje leto so se zmenili, da bo Mladinski odbor SKGZ iz Trsta pripravil podobno srečanje konec oktobra, osrednje teme pa bodo gospodarska vprašanja in vloga mladine. Dodatno pa so udeleženci letošnjega srečanja sklenili, da bodo izmenoma vsako leto pripravili večdnevni „Tabor“, na katerem se bodo mladinci še intenzivneje seznanjali na licu mesta s položajem ene izmed narodnostnih skupnosti.

Obsodba mazačev slovenske gimnazije

S parolami „Napovedujemo koroškimi Slovincem vojno“, „Koncentracijsko taborišče slovenska gimnazija“ in še številnimi drugimi napisi so v noči med 15. in 16. majem tega leta štirje dijaki borovelske tehnične šole premazali pročelje slovenske gimnazije v Celovcu. V torek so Christian R. iz Kotmare vasi, Robert Sch. iz Radentheina in Bernhard ter Wolfgang N. iz Celovca stali pred celovskim mladinskim sodiščem in se morali zagovarjati. Dijaki so „zagovarjali“ svoje dejanje z ogorčenostjo nad kolodvorsko akcijo slovenskih dijakov, v kateri so edinole uporabljali slovensko materinščino in opozarjali na zapostavljanje koroških Slovencev pri avstrijskih železnica.

Državni tožilec dr. Simmerstatter je obsojal takšno poniževanje in psovovanje manjšine s strani državljanov demokratične države in zahteval obdolžljivo kazen obtoženih, v svarilo pred podobnimi akcijami. Porotniški senat je zaradi namernega poškodovanja imovine in zaradi škovanja kaznovale Christiana R., Roberta S. in Bernharda N. s tremi meseci zapora pogojno, Wolfganga N. pa z enim mesecem pogojno.

Predsednik porotnikov dr. Arnold

je utemeljil obsodbo in dejal, da ni dvoma o hujskaškem značaju dejanja, škovanje pa je danes nevarno. Kazen naj bi bila tudi dokaz, da ima v Avstriji vsak, ne glede na narodnostno pripadnost, pravico do zaščite, je dejal dr. Arnold. To so bili tudi vzroki, da se sodišče ni posluževalo § 13 mladinskega kazenskega zakona, ki predvideva ugotovitev krivde brez kazni.

Še o karavanškem predoru

Ker so finančni delež za prvo fazo gradnje karavanškega predora prenamenili za izgradnjo avtoceste Beljak-Spittal, so koroški časopisi te dni že pisali o ponovni odložitvi gradnje karavanškega predora. V pogovoru z novinarjem Dela je deželni glavar Wagner zavrnil takšno mnenje in dejal, da je bila to napačna interpretacija. V zvezi s pogovori v soboto v Brdu pa je namestnik deželnega glavarja Frühbauer še enkrat potrdil, da obe strani vztrajata pri gradnji predora. Te dni je avstrijski parlament sprejel spremembo avstrijsko-jugoslovanskega sporazuma, za katerega sta se dogovorila avstrijski gospodarski minister Josef Stribacher in jugoslovanski zvezni sekretar za finančne zadeve Jože Florjančič. Realizacija projekta pa naj bi se začela čim bo po-

trdila avstrijsko-jugoslovanski dogovor tudi jugoslovanska zvezna skupščina.

Razstava „Pregnanstvo in upor“ na Dunaju

V sredo so na Dunaju otvorili razstavo o pregnanstvu in upor koroških Slovencev med leti 1942 in 1945. Na otvoritev razstave v prostorih Dokumentacijskega arhiva (Wiplingerstraße 8, stopnice 3) so vabili Slovenski znanstveni inštitut iz Celovca, Klub slovenskih študentov na Dunaju in Dokumentacijski arhiv Avstrijskega odprnističnega gibanja iz Dunaja. Ob otvoritvi sta spregovorila prof. dr. Herbert Steiner iz Dunaja in dr. Janko Malle iz Celovca. Razstava bo odprta do konca leta 1982 v ponedeljkih, sredah in četrtek med 9. in 17. uro.

Eksplodija v južnem Libanonu

Katastrofalna eksplozija, ki se je prejšnji teden dogodila v južnolibanonskem mestu Tir, je popolnoma uničila stavbo izraelskega generalštaba ter terjala več kot 60 mrtvih in 30 ranjenih Arabcev in Izraelcev. V

8-nadstropni stavbi, ki jo je eksplozija do pritličja popolnoma razdejala, so bili poleg izraelskega vojaškega generalnega štaba tudi prostori vojaške policije, zapori za palestinke ter baje tudi predstavništvo libanonske kolaboracionistične vojske majorja Hadada.

Ogromna, do sedaj še skrivnostna eksplozija, je v Izraelu samem sprožila močno polemiko, ki opominja na vso problematiko, v kateri se nahaja Izrael v zasedenem južnem Libanonu. Iz vseh strani napadajo obrambnega ministra Šaron in varnostno policijo in se sprašujejo kako je bilo mogoče minirati tako važen stavbeni kompleks. Čedalje več duška pa dobivajo tudi pozivi po čimprejšnjem umiku izraelske vojske iz zasedenega Libanona. Šaron je imenoval raziskovalno komisijo, ki naj bi ugotovila vzroke katastrofalne eksplozije, neodvisno od rezultatov te raziskave, pa že danes lahko ugotovimo, da dogodek sam močno bremeni izraelsko vojsko in politično vodstvo.

Eksekucije in posebne podpore - znaki krize

Koroški deželni zbor je prejšnji teden sklopal o posebnem fondu za podporo najbolj revnim, ki nimajo več dovolj sredstev za kurjavo. Ta pose-

ben fond, ki ga bosta skupno vzdrževali zveza in dežela, naj bo služil preko socialnega in mladinskega urada ter občin dejansko samo tistim, ki so najbolj potrebni. Predvsem so tukaj prizadeti stari ljudje in brezposelni, ki živijo ob eksistenčnem minimumu, teh pa je v Avstriji nekaj tisoč, ki so raztrešeni po vsej deželi.

Predvsem v mestih pa se pojavlja nov sloj obubožanih, ki so v vedno večji meri odvisni od finančnih podpor dežel in mest. Tukaj gre predvsem za mlade družine v novih stanovanjskih blokih, ki niso več v stanju plačevati kreditov za stanovanje in pohištva. Na Dunaju npr. bodo v letu 1982 sodišča izvedla verjetno več kot 295.000 eksekucij, prizadetih bo od tega več kot 50.000 družin, ki jim rastejo stanovanjski in energetski stroški čez glavo. Na Dunaju izvajajo po ocenah strokovnjakov približno četrtno vseh avstrijskih eksekucij. Število tistih, ki gredo po socialni lestvici navzdol raste in je razpršeno po vsej Avstriji.

S posebnimi finančnimi podporami se dežele trudijo tudi za podporo prizadetega gospodarstva, ki pa — kot je to poudaril prejšnji teden predsednik ZSO Feliks Wieser — premalo upoštevajo slabo razvita obmejna področja in tako s svojim centralističnim konceptom ustvarjajo še naprej neenakosti v deželi.

Slovenska prosvetna zveza letos vabi na 3. spominski koncert, posvečen pokojnemu skladatelju in harmonizatorju Pavlu Kernjaku. S tem želi ohraniti živ spomin na našega velikega glasbenega ustvarjalca, ki je s svojim delom slovenski kulturni zakladnici zapustil bogat glasbeni opus. Koroški Slovenci smo Pavla Kernjaka cenili in spoštovali za časa njegovega

Koncert SPZ

življenja, zdaj pa nam je njegova pesem tem dražja, saj iz nje vre nesusahljiva ljubezen do domače zemlje in slovenske besede.

Ko se je Slovenska prosvetna zveza ob prvi obletnici Kernjakove smrti odločila za koncert, na katerem so nastopali pevski zbori iz vseh treh dolin, Roža, Zilje in Podjune, je za drugo obletnico bilo naravno, da so na spominski koncert bili zastopani zbori ene doline. Tako SPZ tokrat vabi na koncert, na katerem bodo zastopani pevski zbori in instrumentalne skupine z Gur. Poleg tega pa je SPZ koncertu dala še širšo dimenzijo, saj je poleg Kernjaka posvečen še 100-letnici organiziranega zborovskega petja, kar se odraža tudi v tem, da bo na koncertu kot gost sodeloval moški pevski zbor „Lira“ iz Kamnika, medtem ko bodo med domačimi zbori zastopani mešani pevski zbor SPD „Bilka“ iz Bilčova, mešani pevski zbor SPD „Gorjanci“ iz Kotmarjevasi, mešani pevski zbor SPD „Edinost“ iz Škofjč, mešani pevski zbor „Mojceji“ iz Sentilja, otroški zbor iz Škofjč in instrumentalna skupina iz Kotmarjevasi.

Iz zapisanega je razvidno, da se nam prihodnjo nedeljo v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu ob 14.30 uri obeta čudovit kulturni dogodek. Po eni strani bomo imeli priložnost spoznati dejavnost pevskih zborov z Gur, po drugi pa prisluhniti pesmi enega najstarejših pevskih zborov na Slovenskem „Lira“, ki s Slovensko prosvetno zvezo goji prijateljske stike že vsa povojna leta. To pa bo hkrati tudi izraz povezanosti koroških Slovencev z matičnim narodom, katerega sestavni del smo.

Zato tudi tem potom vsem ljubiteljem slovenske in koroške narodne in umetne pesmi toplo priporočamo, da se nedeljskega koncerta SPZ v Celovcu udeležite v čim večjem številu, ker boste s svojim obiskom počastili Pavla Kernjaka, nastopajočim zborom pa dali priznanje in spodbudo za gojitev slovenske pesmi na Koroškem.

Prireditve v Cankarjevem domu v Ljubljani

Petek 19. novembra ob 19.30 uri
Simfonični orkester Slovenske filharmonije — velika dvorana

Ponedeljek 22. nov. ob 19.30 uri
koncert **godalnega kvarteta Szabo** iz Celovca — okrogla dvorana

Torek 23. novembra ob 20. uri
revolucija in glasba — večer partizanskih pesmi — koncert **Partizanskega pevskega zbora** — velika dvorana

Sreda 24. novembra ob 20. uri
Folklorna oddaja RTV — srednja dvorana

Cetrtek 25. novembra ob 20. uri
revolucija in glasba — simfonični večer — nastopajo: **Mešani zbor Consortium musicum, Moški zbor Vinko Vodopivec s Slovenskim oktetom in Mladinski zbor RTV** — velika dvorana

Vse podrobne informacije lahko dobite po telefonu 03 061 222 815 (blagajna Cankarjevega doma).

Gledali smo TV-film „Das Dorf an der Grenze“

Z velikim zanimanjem smo preteklo nedeljo v 1. avstrijskem televizijskem kanalu gledali 2. del Pluchovega filma „Das Dorf an der Grenze“, ki ga je režiral Fritz Lehner. Že po zasledbi vlog je bilo pričakovati, da gre za dobro filmsko izvedbo, saj sta že glavna igralca, Bert Sotlar in Manfred Lukas-Luderer in drugi znana imena bili garant za dobro podajanje posameznih vlog. Toda podajanje vloge je eno, vsebinska izpoved filma pa drugo.

Ustavimo se najprej pri vsebinski izpovedi filma „Das Dorf an der Grenze“. Avtor scenarija v svoji trilogiji prikazuje zgodovinske dogodke Koroške; tokrat je šlo za obdobje v letih 1948—1960, kar že zaradi burnega časa daje le malo možnosti globljega prikaza tedanjih dogodkov v Avstriji oziroma na južnem Koroškem. Kot znano, je tedaj šlo za to ali bo južni del Koroške priključen k Jugoslaviji ali ne. V filmu je razmeroma objektivno prikazan čas kominforme, čas nesoglasja med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, kar je tudi vplivalo na dokončno odločitev, da so meje Avstrije ostale take kot jih je imela pred priključitvijo k Hitlerjevi Nemčiji. Sicer pa je v filmu bilo zelo zgrešeno prikazovanje takratne situacije že zaradi tega, ker se je dogajanje le-tega sukalo v nekakšnem vakuumu, ker to ni bila niti vas, saj se je v glavnem vse odvijalo v odnosih med sosedoma Šelandrom (Bert Sotlar) in Karničarjem (Manfred Lukas-Luderer), torej brez prisotnosti vaške skupnosti. Tu ni bilo videti ne župana, župnika, učitelja, polniuka in ne nemških nacionalistov, ki so tudi v tistem času krojili življenje v občini in na vasi. Sicer je v filmu Šelander prikazan kot bivši partizan in pozneje vnet zagovornik priključitve južne Koroške k Jugoslaviji, medtem ko se Karničar politično ne udeležuje na nobeni strani. Prvi je potem razočaran nad odločitvami zaveznikiških sil in se čuti prevaranega. V nadaljnjem film prikazuje odnose med obema sosedoma — Šelandrom

in Karničarjem. Slednji se prilagodi utripu časa in svojo kmetijo preuredi v cvetoči turistični obrat, medtem ko Šelander propade kot kmet in nazadnje tudi kot človek, ki se s sosedom toži in z njim celo fizično obračunava. Torej Pluchov film v glavnem prikazuje obračunavanje med Slovenci samimi. In še tu se na koncu sosedda prepričata v nemškem jeziku, kar celoti filma daje še bolj grenak zaključek.

V filmu avtor postavi v slabo luč tudi tiste mlade Slovence, ki so po vojni šli v Slovenijo na kmetijske tečaje. Med njimi je tudi mlad vnet komunist, ki iz razočaranja nad sporocilom, da Koroška ne bo priključena k Jugoslaviji, napravi samomor, ostale pa predavatelj spozna za nazadnjaške in neumne ljudi, ki ne dojamajo novega časa.

Tako film ni izpolnil niti najmanjšega pričakovanja, pač pa je postavil v slabo luč koroške Slovence, da o avtentičnem prikazu zgodovine sploh ne govorimo. V filmu namreč ni bilo povedano, da so se koroški partizani borili tudi za osvoboditev Avstrije izpod nacizma in da je Avstrija prav na osnovi njihove borbe dobila status napadene države in kasneje postala svobodna in neodvisna. V filmu seveda tudi ni govora o členu sedem državnih pogodb in tozadevnih obveznostih, ki jih je Avstrija s to pogodbo sprejela. Pač pa je bilo povedano, da imamo slovensko gimnazijo, o ostalem manjšinskem šolstvu na Koroškem pa spet nič, kar z drugimi besedami pomeni, da imamo tako več kot bi bilo potrebno. Zato tudi ni bilo

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi
staro in mlado
na

**MLADINSKO
REVIJO**

ZNAŠ

V NEDELJO 28. NOVEMBRA 1982 OB 14.30 URI
V FARNI DVORANI V ŠMARJETI

Vabimo otroke, mladince in skupine iz krajev Galicija, Šmarjete, Borovelj, Šentjanža, Bistrice, Sveč, Slovenjga Plajberka, Brodi ter iz Sel in Sele-Kota, da se prijavijo za revijo, ki bo 28. novembra 1982 v Šmarjeti.

Prijave: pisмено ali po telefonu na Slovensko prosvetno zvezo, 9020 Celovec, Gasometergasse 10; tel.: (0 42 22) 32 5 94 ali 33 1 08.

besed o ukinitvi obveznega dvojezičnega pouka, kaj šele o tedanjih šolskih štrajkih, katere so organizirali nemško nacionalni krogi. V filmu seveda tudi ni govora o popuščanju oblasti napram protislovenskim elementom, kar je nenazadnje privedlo do takozvane sedmojuljske zakonodaje, ki je privedla do nadaljnega kratenja pravic koroških Slovencev. Zato tudi od tretjega dela filma „Das Dorf an der Grenze“ ni pričakovati stvarnega prikaza obdobja po letu 1972.

Kar zadeva umetniško plat filma,

moramo povedati, da je Bert Sotlar zdaleka bil najboljši igralec, čeprav tudi ostali niso bili pod povprečjem. Zelo pa so motile težave igralcev z rožanskim narečjem, (kar ne velja za Sotlarja) posebno je to bilo očitno pri Mileni Zupančičevi. Težave so imeli tudi tisti igralci, ki so se slovenščine morali naučiti, vendar jim je s tega vidika treba izreči priznanje. V tem oziru so bili povsem avtentični igralci iz vrst slovenske narodne skupnosti, posebno Hanzl Woschitz z Radš (ki je bil uspešen že v filmu „Schöne Tage“).

M. Košuta in J. Batič o dramskem delu „Mutasti bratje“

Pred nedavnim smo v našem listu poročali, da Slovensko stalno gledališče v Trstu pripravlja uprizoritev novega dramskega dela dr. Matjaža Kmecla, „Mutasti bratje“. V tem delu avtor obravnava koroško narodnostno problematiko, zato je tudi razumljivo, da se za Kmeclovo delo zanima tudi Slovenska prosvetna zveza, ki je gostovanje SSG z igrjo „Mutasti bratje“ na Koroškem že sprejela v svoj načrt. S tem v zvezi, in tudi zaradi materiala, potrebnega za realizacijo predstave „Mutasti bratje“, sta se prejšnji teden mudila v Celovcu umetniški vodja SSG v Trstu, Miroslav Košuta in režiser predstave Jože Babič. To pa je bila tudi priložnost, da sta ugledna gosta zastopniku našega lista povedala nekaj besed o delovanju SSG, zlasti pa o pripravi komada s katerim bodo Tržačani prišli v goste na Koroško.

Na vprašanje, kakšni so cilji in naloge SSG v Trstu, je tov. Košuta izjavil, da si njegova ustanova prizadeva uprizorjati dela slovenskih avtorjev in jih s tem spodbujati k pisanju novih dramskih besedil za njegovo ustanovo. To seveda velja tudi za pisce v zamejstvu in v matični Sloveniji. Tako so številni avtorji kot je Hieng, Smole, Jančar in Kmecl že pisali za SSG, delo Matjaža Kmecla pa je pravkar v pripravi. Tu je posebej treba omeniti še domačina, pisatelja Alojza Rebulo, je naglasil Košuta, katerega delo je prav tako na repertoarju tekoče gledališke sezone. Košuta je pri tem poudaril, da jim gre zlasti za dela, ki se nanašajo na problematiko zamejstva in seveda tudi (ker je kolektiv SSG v Trstu najmanjši med slovenskimi profesionalnimi gledališči) da so napisana za njihove kadrovske zmožnosti. Potem pa je Košuta spregovoril o delu Matjaža Kmecla in menil, da so se tega dela lotili s posebnim pristopom, saj ga je avtor pisal iz njegovih osebnih doživetij, vendar s takim pristopom, da je delo veljavno za vse zamejstvo, torej za probleme ljudi za mejo. Že iz tega vidika, je menil Košuta, bo ne glede na umetniški dosežek dela, občini-

stvo moralo biti prizadeto. Zato so režijo dela „Mutasti bratje“ zaupali najboljšemu režiserju Jožetu Babiču, ki je poleg tega tudi najboljši interpret situacije v zamejstvu.

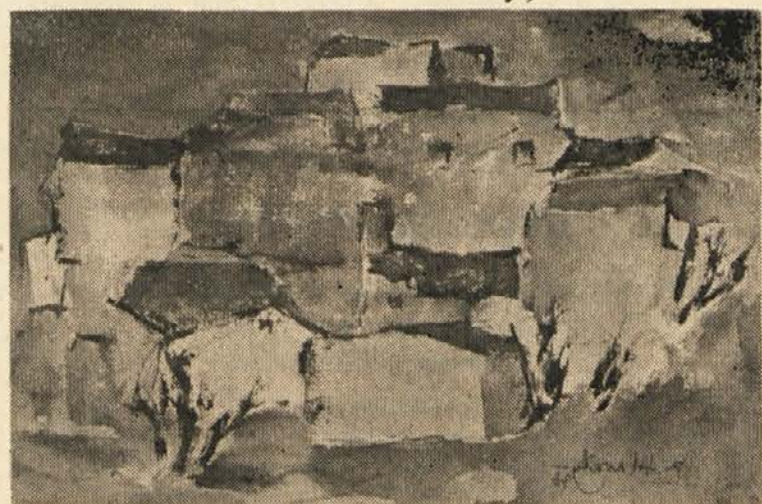
Režiser Jože Babič nam je tozadevno povedal, da se je režije Kmeclovega dela lotil s posebno pozornostjo; zato je prišel tudi na Koroško, da je tu pri SPZ dobil ustrezno gradivo, zlasti koroške narodne pesmi, ki so sestavni del igre. Razen tega režiser hoče tudi z drugih platí delu dati avtentičnost Koroške, saj ga je avtor postavil v naš ambient, zato mora pri režiji upoštevati koroške elemente. V delu gre predvsem za medčloveške odnose, je dalje dejal Jože Babič, torej za probleme eksistence in s tem ohranitve slovenskega življa na Koroškem oz. v zamejstvu. To pa seveda zadeva tudi sodelavce SSG v Trstu, saj tudi le-ti stojijo na braniku slovenske kulture.

Nas pa je razumljivo tudi zanimalo, kako je delo zasnovano, kakšna je scena, kdo v igri nastopa, ali je izvedljiva tudi na manjših odrih? Babič nas je informiral, da je sceno izdelal tržaški slikar Klavdij Palčič, ki je pri tem upošteval dimenzije gledališkega odra v Trstu — torej za gledališke hiše — in da v delu nastopajo takorekoč vsi člani ansambla. V glavnih vlogah nastopajo Mira Sardoč, Anja Dolenčeva, Barbara Jakopič, Anton Petje, Tone Godala, Bojan Umek, Stojan Zolja, Igor Molalan, poleg stalnih članov ansambla pa sodelujejo še slušatelji gledališke šole v Trstu. Režiser Jože Babič je naglasil, da ima Kmeclovo delo, čeprav je postavljeno v Koroški ambient, širšo umetniško izpoved, kar potrjuje tudi dejstvo, da je to največja predstava SSG v tej sezoni. Končno pa nam je režiser povedal, da bo premiera „Mutastih bratrov“ 10. decembra v Trstu, potem pa bodo šli gostovat v Ljubljano in potem, kot je dogovorjeno s SPZ, še v Celovec.

AULA SLOVENICA CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

vabi na razstavo akvarelov

Roberta Hlavatyja

katere ogled je možen samo še danes od 13. do 17. ure.

Prisrčno vabljeni!

Občni zbor Slovenske športne zveze

V petek 12. novembra je bil v prostorih aule slovence občni zbor Slovenske športne zveze, katerega so se poleg zastopnikov včlanjenih društev udeležili tudi člani izvršnega odbora Zveze slovenskih organizacij dr. Gustav Brumnik, predstavnik Zveze telesnokulturnih organizacij Slovenije Zoran Naprudnik in zastopnika tiska.

V obširnem in izčrpnem poročilu je dolgoletni predsednik Danilo Prušnik nakazal uspehe in pa tudi težave s katerimi je soočena SŠZ, v kateri je včlanjenih 14 društev. Kljub težavam, predvsem finančnim, pa je bilo s tem, kar je bilo na razpolago mnogo storjenega. Iz-

vedeni so bili razni tečaji, seminarji, akcija Elanovih smuč, urejeno je bilo zavarovanje športnikov in ne nazadnje so skoro vsa društva dobila denarno podporo. Kritično je tov. Prušnik omenil slovenski koroški tisk, ki poroča samo o SAKU, ostale športne dejavnosti pa zamolči, tako da v javnosti vlada vtis, da na Koroškem ni druge dejavnosti kot samo nogomet.

Občni zbor je pozdravil z najboljšimi željami za prihodnost zastopnik ZSO dr. Avgust Brumnik. Naglasil je, da ima športna dejavnost v okviru manjšine pomemben narodno vzgojni moment, ki krepi samozavest, ugotovil pa je tudi, da

je na južnem Koroškem še precej belih lis, kjer ni športne dejavnosti — kjer je že nekoč bila, jo je treba obnoviti, kjer je pa še ni, pa uvesti.

Zborovalce je pozdravil tudi predstavnik ZTKOS tov. Naprudnik in ob tej priložnosti pohvalil dejavnost SŠZ, zlasti, da se je povečalo število novih društev. Važno vlogo pri pospeševanju športne dejavnosti naj bi imele tudi šole in domovi, kjer je potrebno bolj aktivno privzgajati šport. Pri vsej tej športni dejavnosti pa naj bo važen cilj — ohranitev slovenstva. Zaradi uspešnih pohodov „Arihova peč“, pa je tov. Naprudnik bil mnenja, da naj postanejo osrednja mednarodna prireditve, kateri bo treba dati še posebno važen pomen. Zaključno je tov. Naprudnik naglasil, da je treba povezavo med SŠZ in ZTKOS še bolj poglobiti in želel slovenski športni dejavnosti, ki vedno lahko računa s pomočjo matične dežele, še mnogo nadaljnjih uspehov.

Po poročilu blagajnika Mirka Kunčiča in pregledu računov, je bila staremu odboru dana razrešnica. Volitve so v glavnem potrdile stari odbor: predsednik Danilo Prušnik, podpredsednik dr. Janko Wiegeler, tajnik mag. Maja Millionig, blagajnik Mirko Kunčič — z majhnimi spremembami med ostalimi odborniki.

B. J.

LEPENA

Gregoričeve mame ni več

V nedeljo 14. novembra 1982 smo na pokopališču v Železni Kapli pokopali 77-letno Gregoričovo mamo Marijo Lesnik. Kljub slabemu vremenu se je zbralo ogromno ljudi iz raznih krajev.

Rajna Marija je izhajala iz zavedne Lipšev družine iz Remšenika. Na Gregoričevi kmetiji je s Korijem ustanovila družino. Rodilo se jima je 4 otrok. Na težavnem posestvu v sončni Lepeni sta s pridnostjo in požrtvovalnostjo prehranjevala družino. Kot mnogim slovenskim družinam na Koroškem pa tudi Gregoričevi družini zadnja vojna ni prizanesla. Ko so koroški Slovenci spoznali, da je upor proti nacistom edini možni izhod iz bližajočega se popolnega uničenja slovenskega življa n a Koroškem, je tudi Gregoričeva družina podpirala ta boj. Toda kruta nacistična roka se je na nečloveški način maščevala.

Visoki sneg je zapadel lepensko dolino, ko so hitlerjanci obkolili leta 1943/44 Gregoričovo hišo ter aretirali celo družino. Moža Korija so odgnali v znano nacistično taborišče Dachau, kjer je bil umorjen, kot na stotisoče drugih, ženo Marijo pa v Ravensbrück. Otroke Cilko, Mimija, Frido in Jozija, stare od 5 do 14 let, so odpeljali k nemškim kmetom v Klein St. Veit. Tako se je nacistom „posrečilo“ razbiti trdno in zdravo kmečko družino. V Ravensbrücku je rajna Marija, čvrsta žena, bodrila svoje sotrpinke in jim vedno znova skušala vliti voljo do življenja. Ko so se nacisti umikali in vlekli s seboj interniranke taborišča, je marsikatero ženo rešila pred smrtjo s tem, da je nabi-

rala zanje razna zelišča in izkopavala korenike. Marija se je vrnila domov. Skupno z otroci je obnovila izropan dom, toda zdravje je pustila v Ravensbrücku.

Žalostno pot rajne v času njenega največjega trpljenja je na odprtem grobu pretresljivo opisal dr. Luka Šienčnik, predstavnik KZ-Verbanda in kapelški provizor Poldi Zunder.

Družini in vsem žalujočim iskreno sožalje!

Šiman Wrulich - 75-letnik

Danes obhaja na Radišah svoj 75-letni življenjski jubilej veliki rodoljub Šiman Wrulich. Jubilanta ne poznamo samo kot moža z mladeniškim izrazom — saj mu nihče ne bi prisodil, da si je „zadegal“ že osmi križ na rame — marveč kot moža dejanj zlasti na kulturnem področju. Že zgodaj je zgubil očeta, tako da je takrat delo na domačiji slonelo na njegovih ramah. Postal je pod silo razmer prej zrel za življenje kot njegovi sovrstniki. Kljub obilnemu delu se je ves predal kulturno-prosvetni dejavnosti; iz pevca se je izcimil odlični pevovodja, kar je še danes, iz igralca na odru je postal režiser in se tudi drugače razdalja za blagor naše narodne skupnosti. Ni je bilo dejavnosti brez Šimana, tako da mu je takratna še samostojna občina Radiše za vso njegovo prizadevnost podelila naslov častnega občana. Dolga leta je bil

predsednik domačega SPD — član nadzornega odbora SPZ pa je še danes. Za zasluge in požrtvovalnost na kulturno-prosvetnem polju ga je SPZ odlikovala s priznanjem Andreja Šusterja-Drabosnjaka, poleg tega pa je prejel tudi odlikovanje Svoboda z zlatim listom, ki ga prejmejo samo zaslužni slovenski zamejski kulturni delavci.

Kljub letom je Šiman Wrulich še vedno mladeniški ne samo po videzu, temveč tudi po tem, kar še ustvarja. Vedno agilnemu in nasmejanemu Šimanu ob njegovem prazniku iz vsega srca čestitamo z željo, da bi bil še naprej tako prizadeven in sončnega humora, kot je bil vsa leta.

Čestitke pa izrekamo tudi Šimanovi ženi Veroniki, ki prav tako v teh dneh obhaja svojo 75-letnico. Številnim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

V nedeljo ponovitev fima o koroškem partizanstvu

19. oktobra je RTV Ljubljana objavila 30-minutno oddajo o zgodovini partizanskega in protifašističnega boja na avstrijskem Koroškem.

Pri vsebinskem oblikovanju tega kratkega dokumentarnega filma so sodelovali tudi sodelavci Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu in Zveze koroških partizanov. Zato je oddaja v celoti objektivna in zgrajena na osnovi resničnih zgodovinskih podatkov. Poleg zgodovine NOB se skozi film prepleta tudi aktualni položaj slovenske narodnostne skupnosti danes, še posebej odnos Avstrije napram ohranjanju tradicij partizanskega antifašističnega boja.

Oddaja je v javnosti zbudila precej pozornosti, še posebej močni odmevi so pršli iz avstrijske Koroške. V pismih, ki so prispela na RTV so gledalci iz Koroške predlagali, da oddajo „Korenine vztrajnosti“ ponovijo, tako da bi jo videlo čim več koroških Slovencev in drugih.

Na ljubljanski televiziji so tem željam ugodili: PONOVIJE FILMA „KORENINE VZTRAJNOSTI“ BO V NEDELJO 21. NO- VEMBRA 1982 OB 11.25 URI.

Žitara vas: Problemi z novo šolo

Pred dobrim letom so v Žitari vasi dobili novo šolo, katere gradbeni stroški znašajo 16 milijonov šilingov, toda še vedno razne firme niso končale vseh del. Tako so problemi z ozračanjem, s podom v kleteh, pa tudi s tesarskimi deli, razen tega pa tudi za oskrbo travnika okoli šole (7000 m²) ni poskrbljeno, je razložil odbornik EL Franc Kuvkova. Takih malenkosti je še cel kup, vendar firme kljub ponovnim urgencam niso pripravljene, da vsa načrtovana dela zaključijo. Nekateri pa eno leto po otvoritvi šole še niti niso izstavile računa. Zato je žitarski občinski odbor pretekli petek sklenil, da občina da posameznim tveganjem še dva meseca časa, nakar se dela predajo drugim firmam na račun zamudnikov.

Na dnevni red občinske seje je prišla ta točka zaradi tega, ker je Enotna lista Žitara vas po § 35 Splošnega občinskega reda tako zahtevala, kajti že dalj časa se ni sestel gradbeni odbor, ki bi bil pristojen za reševanje teh vprašanj. Prav tako so na zahtvo EL obravnavali vprašanje javne telefonske celice v Žitari vasi in postavitev pokrite čakalnice pri Rutarju. Za polovico točk dnevnega reda zadnje občinske seje je tako poskrbela Enotna lista.

Žitarski občinski odborniki so v petek obravnavali tudi še spremembo izrednega dodatnega proračuna

za leto 1982, proti glasovom ljudske stranke so sklenili redni dodatni proračun za 1982 in se bavili s perzonalnimi vprašanji. Na zahtevo socialistov pa so z dnevnega reda seje odstranili vprašanje podaljšanja roka za minimalno število zaposlenih pri IPH v Žitari vasi.

Galicija

Že več kot deset občinskih sej je imela letos občina Galicija, ki jo vodi župan Josef Wutte (ÖVP). Rezultat rednega zasedanja se je spet pokazal na zadnji občinski seji: šest dnevniških točk zagotavlja koncentracijo in marljivo sodelovanje občinskih odbornikov, ki so zasedali 35 minut.

Soglasno je sklenil občinski svet, da bo od januarja prihodnjega leta nastavljen novega upravnika za vodo. Za upravnika so določili Marka Nusslerja, ki bo dobil za svoje delo 800 šilingov mesečne plače ter letno 2000 šilingov za potne stroške, ker je že nastavljenec občine. Novi upravnik bo skrbel tudi za kontrolo hidrantov, na katere je opozoril občinski odbornik EL Jože Urank že na zadnji seji.

Podjetje Gojer, ki v občini odvažja smeti, je dvignilo ceno za odvažanje za 2 šilinga pri vrečah, za kontejner pa bo treba odšteti sedaj 25 šilingov. Obenem je občina povišala izdatke za darila starim, tako da bo sedaj dobil vsak slavljenec darilo v vrednosti 700 šilingov. Na seji so tudi sporočili, da je občinsko prebivalstvo naraslo na 1674 občanov, kar je minimalni prirastek.

Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Sentsjakobu v Rožu vabi na

LITERARNI VEČER

v soboto 20. novembra 1982, ob 19.30 uri v društveni sobi nad Posojilnico v Sentsjakobu. Bereta: Tone Pavček in Tone Kuntner. Za glasbeni okvir skrbijo: Sestri Feinlig in domači pevci.

SODALITAS Katoliški dom prosvete

● v torek 23. novembra ob 19.30 uri, Forum za politična vprašanja — „Manjšine — njihova vloga v pluralistični družbi.“ Predavatelj: dr. Richard Bartha, izdajatelj Kathpressa

Oder Mladje KDZ v Celovcu vabi na premiero

HURA SONCU IN DEŽJU

v petek 19. novembra 1982 ob 19.30 uri v Marijanišču v Celovcu.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na igro

STARA GARDA

v soboto 27. novembra 1982 ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli. Predstavili se nam bodo igralci Odra 73 SPD „Edinost“ iz Pliberka. Pridite na prireditev v čim večjem številu!

Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem prirčno vabi na

KONCERT

v soboto 20. novembra 1982 ob 20. uri v Kovačevi dvorani na Obirskem. Nastopal bo moški pevski zbor SPD „Edinost“ iz Pliberka pod vodstvom Foltija Hartmana.

Kulturno društvo „Peter Markovič“ v Rožeku vabi na

KOROŠKI VEČER

v soboto 20. novembra 1982 ob 20. uri v gostilni Na muti (Woschitz) v Rožeku. Sodelujejo: mešani in moški pevski zbor SPD „Zarja“ iz Železne Kaple, ansambel „Korenika“ iz Šmihela, Gemischter Chor Rosegg iz Rožeka in drugi.

Lutkovna predstava

ZAJČEK DIDELDAJČEK

● v soboto 20. novembra 1982 ob 14.30 uri v župnišču na Suhi. Prireditelj: Katoliška mladina Pliberk, Zvabek, Suha

● v soboto 20. novembra 1982 ob 15.45 uri v farni dvorani v Zvabeku. Prireditelj: KPD Drava v Zvabeku

● v soboto 20. novembra 1982 ob 17. uri v ljudski šoli pri Božjem grobu. Prireditelj: Katoliška mladina Pliberk, Zvabek, Suha. Gostuje lutkovna skupina „Lutke Mladje KDZ iz Celovca.“

DUNAJSKI KROŽEK

v petek 19. novembra 1982 ob 19. uri v gostilni Weidinger, Dunaj IV, Danhausergasse 3

Spored:

- skupna večerja
- dr. Franz Greif, Dunaj: „Razvoj koroškega kmetijstva po 1945 s posebnim ozirom na dvojezično ozemlje“ (nemško) predavanje z diskusijo
- družabni del
- Organizacijski prispevek 120 šilingov.

V galeriji Tinje razstavlja

ERICH SCHUSCHNIGG

še do 12. decembra 1982

Lutke Mladje, oder Mladje, lutkovna skupina KPD Šmihel in Krščanska kulturna zveza vabijo na

SREČANJE

ki bo v nedeljo 28. novembra 1982 ob 14. uri v Domu v Tinjah. Vabljeni starši, vzgojitelji, učitelji in profesorji.

Lutkovna skupina KPD Šmihel vabi na premiero lutkovne igre

GULIVER MED LUTKAMI

v nedeljo 21. novembra 1982 ob 10.30 uri (po maši) v farni dvorani v Šmihelu.

Slovenska športna zveza vabi na

3. SLOVENSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

v nedeljo 28. novembra 1982 z začetkom ob 13. uri v farni dvorani v Seilah.

Tekmovalo se bo v treh skupinah:

A — moški (za vse igralce)
B — mladinci (roj. po 1. juliju 1965)
C — dekleta

Prijave do 27. novembra (do 17. ure) z oznako A, B ali C na naslov: Mirko Oraž, 9170 Borovlje, Unterbergnerstraße 17. Poznejše prijave so možne samo, če je še kaj prosto.

Vodstvo turnirja: Mirko Oraž
Prijavnina: 20 šilingov

IZOBRAŽEVALNI TEČAJ

za dekleta (od 18. leta naprej) od ponedeljka 22. novembra ob 9. uri do sobote 27. novembra 1982, ob 13. uri. Katoliški dom prosvete Sodalitas v Tinjah.

ZVEZA SLOVENSKE MLADINE (ZSM)

RADIO LJUBLJANA

vabita na radijsko oddajo

„spoznavajmo svet in domovino“

v soboto 20. novembra 1982 ob 17. uri
v kulturnem domu na Radišah

Sodelujejo:

moški pevski zbor Radiše, Glasbena skupna ZSM in narodno zabavni ansambel Gorenjci s pevko Sonjo Gaberšček

Na kvizu bosta sodelovali ekipi z Radiš in Škocijana
Po oddaji bo koncert ansambla Gorenjci

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10
Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprechtstr. 19/IV, tel. 0 42 22 / 54 0 42, teleks 42086 sindok a

Uprava: 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22 / 32 5 50
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje

Alternativna lista Avstrije: Slovenci naj bi zastopali Slovence

V četrtek je v Celovcu predaval o ciljih in politiki pred kratkim ustanovljene „Alternativne liste Avstrije (ALÖ) eden njenih vodilnih aktivistov, 36-letni grafik Fritz Zaun, ki je bil leta 1980 izvoljen tudi za občinskega mandatarja v mestu Baden pri Dunaju kot zastopnik „Alternativne liste Baden“. Sodelavec Slovenskega vestnika se je ta teden na Dunaju pogovarjal s tem „politikom nove vrste“.

Kako ste vi osebno prišli k „zelenemu“ oziroma alternativnemu gibanju?

Pravzaprav prihajam iz levičarskega spektra, od leta 1964 do 1969 sem bil član KPA. Leta 1969 sem zaradi okupacije Češkoslovaške in iz vzrokov znotrajpartijske demokracije iz te stranke izstopil. Pravzaprav sem potem šele leta 1978 v zvezi z gibanjem proti jedrski elektrarni v Zwentendorfu dobil stik z alternativnim gibanjem. Zastavljal sem si vprašanje, ali kot marksist morem na razvoj produkcijskih sredstev gledati neopredeljeno, brez vrednotenja. V zvezi z jedrskimi elektrarnami sem končno spoznal, da je vseeno, ali takšna centrala izžareva radioaktivne žarke v socialistični državi ali pa v kapitalistični — bi-sloveno je, da jih izžareva. Zaradi tega sem se zelo tesno povezal z alternativnim gibanjem. Zame je vprašanje gospodarske rasti, kakor ga danes v tej družbi zastavljajo — namreč brez ozira na okolje, ekologijo in človeka — sporno vprašanje. Mislim, da je potrebno to vprašanje zastaviti iz kvalitativnega vidika, to se pravi, škodljivo proizvodnjo je treba omejiti, koristno pa razširiti.

Kaj so najbolj bistvene razlike med Alternativno listo in etabliranimi strankami — pa tudi KPA, ki ja tudi ponuja nek drug družbeni sistem?

Načelno bi rekel, da se Alternativna lista razlikuje od tradicionalnih strank predvsem po tem, kakšen je njen pristop do politike. Ne gre pravzaprav tako zelo za njen vsebinski program, ki niti še ni docela izdelan — saj je o tem še diskusijski proces. Gre kot rečeno za način politike. To je najbolj bistvena razlika. Eden osnovnih pojmov pri nas je na primer „demokracija na bazi“. Raje diskutiramo nekoliko dalj časa in zato bolj temeljito, namesto da bi nekateri posamezniki odločali za vse ostale. To nasprotno o razliki napram drugim strankam.

O KPA mislim, da nekateri načini mišljenja, ki so mogoče kdaj imeli gotovo upravičenost, za današnji čas ne veljajo več. Mislim tudi, da mir in svoboda nista deljiva. Ne morem na primer reči, da pri nas ni svobode in da jo je treba šele ustvariti, in da, če zagovarjam ta sistem, zagovarjam nesvobodo. Tako enostavno ne gre. Jaz sem za tretjo pot, namreč ne za kapitalizem, pa tudi ne za tisto, kar KPA ponuja kot „realni socializem“.

V nekem avstrijskem dnevniku je te dni bilo čitati, da se Alternativna lista zgleduje po Titovem ali jugoslovanskem modelu, npr. ker tudi pri vas nihče ne more obdržati svoje funkcije za daljši čas in podobno.

Ne, ne zgledujemo se po nobenem drugem sistemu, ne po jugoslovanskem in ne po katerem drugem. Obstaja pa neka zamisel, ki jo je tisk spravil v to zvezo, in sicer samoupravljanje. Mislimo, da so oblike samoupravljanja, bodisi v gospodarstvu ali pa drugje, recimo v šoli, kulturnem delovanju in drugje, koristne in da jih je treba podpirati. S konkretno obliko pa je seveda tako, da moramo pri nas iskati avstrijske oblike, torej oblike, ki odgovarjajo našim pogojem, in ne moremo prevzemati modelov drugih, ki so nastali na drugem zgodovinskem ozadju.

Na ustanovnem kongresu Alternativne liste v Gradcu je bila sprejeta tudi resolucija, v kateri izražate podporo narodnim manjšinam v borbi za njihove pravice. Kako ocenjujete odnos Alternativne liste Avstrije do narodnih skupnosti pri nas?

Vprašanje narodnih skupnosti je eden od najvažnejših problemov v avstrijski družbi. Tukaj se odraža način, kako naš družbeni sistem ravna z manjšinami. Za Alternativno listo je važno, da manjšinsko problematiko v javnosti pravilno prikažemo. Zato mislimo, da je manjšinsko vprašanje nasprotno in ravnanje s Slovenci še posebno treba postaviti v ospredje. Dogodki zadnjih let so dovolj zgovorno opozorili na razsežnost te problematike. V tej zvezi menimo, da so etablirane stranke, še posebej socialistična stranka, manjšino grdo izdale. Če samo pomislimo na zadevo s krajevnimi napisi, potem vidimo, kako so bili Slovenci puščeni na cedilu, vse je bilo podrejeno nemškemu nacionalizmu. S tem se ne moremo sprijazniti, to je za nas čisto bistvena stvar. Saj je med nami precejšnje število ljudi, ki so pred leti v zvezi z ugotavljanjem manjšine izrazili svojo aktivno solidarnost s koroškimi Slovenci oz. narodnimi manjšinami.

Kakšne možnosti praktičnega sodelovanja s koroškimi Slovenci si lahko predstavljate?

Lahko si predstavljam tole: Alternativna lista je po njenem nastanku, po njeni programatiki in njenih ocenah neke vrste „stranka proti strankam“. Mogoče bodo tudi Slovenci v njej videli neko skupnost, kjer lahko sooblikujejo politiko te „stranke proti strankam“, ker lahko aktivno sodelujejo. Ne gre za to, da bi Alternativna lista zastopala Slovence, temveč da bi Slovenci zastopali v Alternativni listi — Slovence.

Fritz Zaun, aktivist Alternativne liste

Občinska seja v Globasnici

Deželna vlada je v posebnem pismu občino Globasnico, ki ima primanjkljaj v višini 1,4 milijona šilingov opozorila, da naj ne deli več tolikšnih podpor družtvom in požarni bramb. Deželna vlada posebej navede, da je občina raznim društvom razdelila podporo v višini 200.000 šilingov, požarni brambi pa namenila 60.000 šilingov. To je sporočil na petkovi občinski seji župan Albert Sadjak (SPO), ki je tudi tokrat, kot je v občini že ustaljen običaj, občinsko sejo zgledno vodil dvojezično.

V zagovor na kritiko deželne vlade je župan Sadjak dejal, da bo občina izdala manj pri muzeju, opremi občine in otroškem vrtcu.

Ob tej točki dnevnega reda je dejal občinski odbornik EL Valter Gutovnik, da štednja ne sme pomeniti samo to, da se iz ene proračunske postavke poriva v drugo prepotrebne investicije, občina bi si prihranila mnogo denarja tudi, če bi občinski tajnik Kogoj pravočasno poravnal račune. Saj je župan Sadjak poročal, da ima občina še od avgusta 1981 pri domači Posojilnici odprt račun, ki bo z obresti znašal sedaj okoli 100.000 šilingov. Tako bodo narasli stroški za nakup zemljišča na katerem hoče občina zgraditi dvojezični vrtec za okoli 1,4 milijona šilingov. Soglasno je bil sklenjen dodatni redni in izredni proračun.

Redni proračun občine sedaj znaša 8,3 milijona šilingov, izredni pa 2,6 milijona šilingov.

(Nadaljevanje na 8. strani)

PLIBERK:

55 milijonov šilingov v proračunu

V ospredju razprav na občinski seji v Pliberku je bil dodatni redni in izredni proračun, ki bo sedaj dosegel 55 milijonov šilingov. Komplicirano materijo raznih postavk je občinskemu svetu razlagal mestni svet. Valentin Vauti (SPO), ki je dodal, da bo večina izdatkov šla za osvetljavo, mrtvaško vežico ter obnovo ljudskih šol v Pliberku in Božjem grobu ter otroškega vrtca v Pliberku. Dobršen del proračuna je namenjen izgradnji hišice za gasilce v Bistrici. Čeprav se je ob tej točki razvila živahna debata (ek. svet. Ignac Domej - (EL) je predlagal boljšo koordinacijo požarnih bramb, ki jih je v občini kar sedem; ÖVP je zahtevala turistično propagando v Italiji), so proračun sklenili z glasovi vseh v občinskem svetu zastopanih strank.

Soglasno so tudi potrdili finančni načrt za izgradnjo nogometnega igrišča v Pliberku. Občina bo športnikom prenakazala do leta 1984 2 milijona šilingov, milijon bo soprispevala dežela, milijon pa bodo nabrali športniki sami. S tem denarjem bo referat za šport, ki ga vodi mest. svet. Stanko Vauti (EL) letos nakupil zemljišče, prihodnje leto zgradil igrišče za trening, 1984 pa še izgradil glavno igrišče.

Za dodaten dohodek občini poskr-

bajo vozniki, ki jih žandarmerija zaloti pri prekrških na občinskih cestah. Letos so vozniki plačali kazni v višini 30.000 šilingov.

Vodne priključke in dodatne vrelce, za katere sta se posebej zavzemala vodja frakcije EL Eric Kert in občinski odbornik EL Jože Partl, bodo končno tudi redno oskrbovali z vodo severna področja občine. Le-to bodo lahko uresničili s sklepom, ki sta ga podprla samo SPO in EL. Ceno vode so dvignili za 50 grošev za kubični meter, kar bo občini prineslo predvidoma 15 milijonov šilingov. Ta denar bodo uporabili za nakup novih vrelcev in za izgradnjo vodne mreže. Potreben ukrep je priznal tudi mest. svet. Raimund Grile (ÖVP), ki vodi referat za vodo v občini.

Nenavaden sklep je občinski svet sprejel proti koncu seje. Soglasno so občinski možje zavrnili prošnjo Stankota Figota po prenamembi zemljišča. Kot se je na občinski seji zvedelo, je prosilec na zemljišču že gradil in je dobil že kazen za črno gradnjo. Po tem sklepu pa bi moral podreti tudi še zidove.

Soglasno je občinski svet še zavrnil predlog deželne vlade po spremembi šolskega okoliša na Komejnu. Razen dveh izjem bo ostal šolski okoliš tak, kot je bil sedaj.

Kajzaze - Bilčovs

Prejšnji petek smo spremili k zadnjemu počitku na bilčovsko pokopališče Ano Koren p. d. Peželnovo mamo iz Kajzaz, staro 76 let. Umrla je nepričakovano, saj je bila še dan poprej po opravih v Celovcu. Nenadna smrt je močno odjeknila po Gurah in ostali Koroški, saj je bila Peželnova mama znana kot zavedna Slovenka in s tem kot žena, ki je mnogo žrtvovala, zlasti v zadnji vojni, da je bila dežela rešena nacističnega jarma in da smo mogli spet svobodno zadihati. Cena za svobodo pa je bila zelo velika, tik pred koncem vojne v začetku maja 1945 je bil njen najstarejši sin, takrat star komaj 15 let, kot partizan ustreljen od nekega SS-ovca na humperškem mostu. Bil je strašen udarec za Peželnovo družino, vendar mame to ni zlomilo, še bolj se je vključila v delo za narodov blagor in to delala do svojega zadnjega diha. Bila je prava slovenska koroška mati, ki je v najtežjem času naše zgodovine bila na strani že odpisanih, na strani svojega trpečega ljudstva.

Nenadna smrt Peželrove mame ni globoko prizadela samo njenih svojcev, temveč vse, ki smo to dobro značajno ženo poznali, zlasti jo bodo pogrešale naše žene v Zvezi slovenskih žena, s katerimi je bila še posebno tesno povezana.

Pogreba se je udeležila velika množica ljudi, ki ji je izkazala poslednjo čast in s svojo množičnostjo dokumentirala priljubljenost in spoštovanje. Pogrebni obred je opravil domači župnik dekan Leopold Kassl. S pesmimi žalostinkami so se poslovili domači pevci „Bilke“ pod vodstvom Joška Boštjančiča.

Peželnovo mamo bomo ohranili v častnem spominu. Svojem ob težki izgubi izrekamo naše globoko sožalje. Naj počiva v miru.

IVAN TAVČAR

2

4000

ČASU PRIMERNA POVEST IZ PRIHODNJIH DOB
(Po vzorih dr. Ničmaha napisal dr. Nevésekdo)

Bil je zamolklo zvoneč glas in čul se je kakor iz grobal. Potem pa je kakor huda ura bil z metlo svojo za svojimi lisami; ali čim bolj je delal, tem bolj se mu je množilo delo. „Kdo je ta siromaka?“ vprašam sočutno. Veličastne poteze angelskega obraza je zdajci pomilil nasme, kateri se je pa hipno zopet raztajal.

„Opazuj ga!“ izpregovoril je Azrael mirno, „in potem priznaj pravičnost sodbe božje!“

Takrat naju je ugledal močiček na predpeklenskem tlaku. Kakor bi ga bila odnesla sapa, izginil je vzdihuje v večni planoti.

„Opazuj ga!“ nadaljeval je angel Gaspodov. „V življenju je sodil in sodil, bruna v svojem očesu pa ni obso-dil, ni obsojal. Udaril ga je zato Gospod in mu odkazal edino mesto v predpeklju, da čisti ondi tlak in odpira ne-beška vrata dušam, kitečim v naročaj premilostivemu Stvarniku!“

Tedaj se je zopet prikazal oni, ki je bil ravnokar izginil. Metlo je odložil, ali na desno rame si je sedaj optal težak ključ od samega čistega zlata. Pod težo tega breme-na se je opotekal, da mu je znoj curkoma lil po usnja-tem obrazu in da so ostajale v dolgih brazdah črne lise za njim. Na ramenu, kjer ga je težil ključ nebeških vrat, na-

pravila se je bila v teku tisočletij žuljasta grba, enaka vel-blodovi. Pri vsakem koraku mu je zato breme stisnilo to grbo, da se je telesce kar zvijalo od bolečin. Vtem sva ga dohitela pri nebeških vratih. Ječe in godrnjaje si je zvalil ključ z ramena, da bi ga potisnil v nebeško ključavnico. Pri tem si je prišlece vendarle ogledal nekoliko. Srd in nejevolja sta mu napela zgubani obrazek, in kakor lučci sta se mu zaiskrili očesi.

„Zopet slovenski liberalci!“ zatogotil se je.

„Odpi in ne sodi!“ zavrne ga angel Gospodov. „Ne sodi, ker sedaj si sam sojen!“

Renče dvigne ključ in rožljaje odpira nebeški portal.

„Slovenski liberalci!“ Da, takrat sem te spoznal, doktor Tone od zelene Soče! Dva tisoč let in delj že nisem čul tvojega glasu, ali tukaj sem te iztaknil v predpeklenski revščini in zapuščenosti!

Muze, dajte mi moči, da vredno zapojem o čustvih, ki so tedaj napolnila komaj prebujeno dušo mojo!

„Tone od Soče je!“ zaviknil sem, in usmiljenje mi je raztopilo dušo, da sem se hotel razjokati zaradi njega, ki je nekadaj kandidiral za prvo mesto v nebeških višavah, a je sedaj toli siromaški obtičal v predpekla grozovplivnih samotah. Razjokati sem se hotel, toda solza mi takrat še ni bila znova podeljena in sočutje ni dobilo steze, da bi se bilo izlilo iz mene.

Predzrnil sem se ogovoriti Azraela: „Ta je torej tisti, ki je gospodaril nekadaj na zelenih obalah zelene Soče?“

„Govoril si!“

„In koliko časa je že tukaj?“

„Dva tisoč let!“

„Dva tisoč let!“ — In neprestano mu je pometati stezo do nebeških vrat in odpirati dušam, katere so poklicane v raj Gospodov?“

„Govoril si!“

„In odpirati mu je tudi dušam slovenskih liberalcev?“

„Govoril si!“

„Brezkončno pravična sodba razsodnosti božje! In kdaj bode dopolnjena vrsta njegovih muk?“

„To je zapisano v knjigah sodeb božjih! Te knjige mi niso odprte, in sam arhangel Mihael straži s svojim mečem pred njimi!“

Vtem so se na stečaj odprla vrata nebeška in ob roki Azraelovi sem prekoračil prag svetega raja.

„Kdaj mu bode odpolnjeno?“ vprašal sem iznova.

„Koliko vekov ostane še tu?“

„Nekaj bilijonov, in če se ga usmili Gospod prej, ne-kaj milijonov let!“

„Nekaj bilijonov, nekaj milijonov let!“ Duh moj ni mogel prebiti besed Azraelovih! Omahnil sem kakor posekan hrast na tlak pred angela in obležal onemogel. Svojeroco me je vzdignil. Prav takrat so se sama od sebe zapirala nebeška vrata, in le za nekaj trenutkov se je one-mogli pogled moj razprostrl po predpekla bleščeči vršini. Po tej vršini pa je že plesal nesrečni nebeški vratar in se z metlo svojo drevel po nji. In glasno je zazvenel jok nje-gov: „Oj, te lise, te strašne lise!“ Potem so se treskoma zaprla vrata.

Azrael pa je izpregovoril temno-resnega obraza: „Ako ti dodeli Gospod, da zopet kdaj ugledaš zeleno zemljo, ne sodi, da ne bodeš sojen!“

II

Ko sem se zopet zavedel, hitela sva z angelom Gos-podovim po neizmerni tratini. Na levi strani se je v črnih oblakih izgubljala orjaška pečina, s stenami, katerih vrhunec ni dosegalo moje oko. Megla se je vlačila po krajinah, s teh pa se je razlegalo neprestano vzdihovanje

Starši pogosto grešimo

„Mama, zakaj si vedno huda name? Vse moje napake opaziš, takoj me ozmerjaš, če kaj narobe naredim. Kadar pa sem priden, me nikoli ne pohvališ.“ Tako je potožil desetletni Gregor. Njegova mati se je osramočena zavedala, da govori deček resnico. Kolikokrat ga je že ozmerjala zaradi malenkosti. Opomnila ga je, da si ni očistil nohtov in umil ušes, da se ne usekne pravočasno, da se vezalke vlečejo za njim po tleh, da mu gleda srajca izza hlač... To je takoj opazila in takoj je tudi povedala, da je nezadovoljna. Ko pa je bil Gregor priden, se ji je zdelo čisto samoumevno. Ni ga pohvalila, ko je pomagal sestrici napisati domačo nalogo. Ni ga pohvalila, ko je bil uro in pol čisto tiho v stanovanju, da je ne bi zmotil, ko je popoldne utrujena zadremala. Ni ga pohvalila, ko je vljudno pozdravil sosedo in ji pomagal odnesti težko torbo po stopnicah.

Zakaj gre odraslim hvala tako težko, graja pa tako zlahka z jezika? Tudi kar zadeva šolo in učenje, pogosto ravnamo krivično. Dobre ocene se nam zdijo samoumevne, zaradi slabih se takoj razburimo.

Desetletni šolarji seveda niso bitja brez napak. Pogosto imajo umazane nohte in srajca jim nenehno visi izza hlač. Tudi slabo oceno kdaj pa kdaj prinesejo iz šole. Kljub temu pa jih ne kaže vedno le opominjati. Pohvalimo tiste številne lepe lastnosti, ki jih imajo. Pokažimo jim, da znamo ceniti tudi dobro in ne le grajati slabo. S tem bomo dosegli mnogo več kot s srditim zmerjanjem in s prisilnim navajanjem na red.

Drobni nasveti

■ Če ne morete stresti pudinga iz oblike, ga podprite za nekaj trenutkov v vročo vodo, potem pa bo šlo brez jeze.

■ Če nimate hladilnika, pa bi vseeno radi ohranili zelenjavo in surovo maslo dalj časa sveže, si pomagajte tako: Zelenjavo nadevajte v plastično vrečko in jo dobro zaprite. Vrečka se bo na notranji strani orosila in zelenjava ne bo zvenela. Vrečko položite v klet ali v shrambo na tla. Maslo dobro zavijte, vrečko pa napolnite do polovice z vodo in vanjo položite maslo. Močno zavezite in postavite v lonec ali kozarec. Naslednji dan vodo zamenjajte.

■ Če se vam je usnjen kovček ali torbica po dolgi zimi izsušila, usnje natanko namažite z ricinusovim oljem. Počakajte nekaj časa, da se olje uleze, potem pa usnje temeljito predrgnite z mehko krpo.

Kaj kuhajo Švicarji?

Sprememba dobro de. Enolični jedilnik zato popestrimo z jedmi, ki jih pripravimo po receptih švicarske kuhinje. Za brezmesni obrok skuhamo makarone s sirovim prelivom, ali pa na primer popečena, karamelizirana jabolka, ki so odlična priloga k mlačnemu rižu ali k riževemu narastku.

Za nedeljsko kosilo spečemo pečenko, ki jo že nekaj dni prej položimo v kvašo iz rdečega vina in dišav. Dietna hrana so piščančje prsi z dušenim porom in gobovo omako, nasitljiva in nezahtevna jed je enolončnica iz svinjine, krompirja in zelenjave.

PIŠČANČJA JETRA Z JABOLKI

Za 4 osebe potrebujemo: 2 veliki jabolki (300 gramov), 1 žličko limoninega soka, 1/8 litra belega vina, 1 žlico sladkorja, 400 g piščančjih jetra, 4 majhne čebule, 40 g masla ali margarine, malo timijana, poper, sol.

Jabolka olupimo, izrežemo jim peščiča. Nato narežemo jabolka na krljice in jih pokapljamo s limoninim sokom, da ne potemni. V kozici zavremo belo vino z osminko litra vode, in s sladkorjem. V tej raztopini kuhamo jabolka skoraj do mehkega, pazimo, da krljice ne razpadejo, ampak ostanejo še dokaj čvrsti. Pustimo jih, da počakajo na toplem. Čebulo olupimo in drobno sesekljamo, jetra narežemo na rezine. Na polovici masla ali margarine pražimo čebulo, da svella zarumeni. Odstavimo jo z ognja, da počaka. Pet minut preden nameravamo postreči z jedjo, segrejemo v drugi kozici preostanek masla, na katerem na hitro prepražimo jetra. Ko niso več krvava, stresemo zraven še prepraženo čebulo. Premešamo in na hitro prepražimo, začnimo s timijanom, poprom in soljo. Jetra zložimo na krožnike, obložimo jih z odcejenimi, kuhanimi jabolčnimi krljicami. Ponudimo s svežim kruhom.

ŠVICARSKA ENOLONČNICA

Za 5 oseb potrebujemo: 800 g svinjine, 40 g rastlinske masti, 1 veliko čebulo, 3 stebila pora, 400 g korenja, 1 kg belega zelja, sol, poper, muškadni orešek, 1 zavitek globoko zamrznjenega stročjega fižola, po 1 žličko suhega majarona in timijana, 800 g krompirja, 2 dcl mesne juhe iz kocke.

Meso narežemo na kocke. V kozici segrejemo rastlinsko mast (ali tudi olje), na maščobi popečemo meso, da zlato porjavi. Dodamo olupljeno in sesekljano čebulo in pražimo vse skupaj 5 minut. Por in korenje očistimo, oboje narežemo na obročke. Zelje narežemo na rezance. Meso solimo, popramo in začnimo z muškatnim oreškom. Meso preložimo v nepregorno posodo, ki ima tudi tesno prilagajoč pokrov. Na vrh mesa damo zelenjavo, zalijemo z mesno juho in potresemo s suhimi dišavami. Posodo pokrijemo, jed dušimo v pečici ali na električni kuhalni plošči 1 uro (v pečici pri 200 stopinjah). Nato damo v posodo tudi olupljen in na kocke narezan krompir. Spet pokrijemo in kuhamo še 35 minut. Če je potrebno, dolijemo še malo juhe. Premešamo in ponudimo za samostojno glavno jed.

PEČENKA V VINSKI OMAKI

Za 5 oseb potrebujemo: 1 kg puste svinjske pečenke, 7 dcl rdečega vina, 2 čebuli, 4 nageljnovke žbice, 2 lovorjeva lista, polovico pora, timijan, rožmarin, majaron in šetraj (vsakega po eno vejico), 1 žajbljev list (sveži ali suh), 40 g masla, 4 šalotke ali majhne čebule, poper, 100 g sladke smetane, 1 žlico jedilnega škroba.

Meso namakamo 4 dni v kvaši iz rdečega vina in dišav: v skledo položimo meso, prelijemo ga z rdečim vinom in dodamo olupljeno, grobo

sesekljano čebulo, nageljnovke žbice, lovorov list, por in dišave. Posodo pokrijemo, postavimo jo za 4 dni v hladilnik. Meso vsak dan obrnemo, da se enakomerno prepoji z okusom kvaše. Nato vzamemo meso iz kvaše, s papirnatim prličem ga obrišemo do suhega. Na maslu ali na masti ga zapečemo z vseh strani, odvečno maščobo odlijemo. Na maščobi prepražimo sesekljano čebulo in jo damo k pečenki. Precedimo kvašo, polovico je prelijemo čez meso. Meso sedaj solimo in popramo. Posodo pokrijemo, ali s pokrovom ali pa s kosom aluminijeve folije, če posoda nima tesno prilagajočega pokrova. Pekač s pečenko postavimo v pečico, ki jo vključimo na 180 stopinj. Pečenko pečemo, oziroma dušimo v pečici, 2 uri in 15 minut, če je treba, jo med pečenjem zalijemo še z malo kvaše. Nato vzamemo meso iz omake. Omako zavremo, vmešamo jedilni škrob, ki smo ga gladko razmešali s smetano. Segrejemo, da omaka spet zavre. Meso narežemo, omako ponudimo ločeno, da si z njo vsak postreže sam.

PIŠČANEC S POROM

Za 4 osebe potrebujemo: 4 polovice piščančjih prsi brez kosti (700 g), 60 g masla, 200 g pora, sol, poper, pol kozarca belega vina, pest suhih jurčkov.

Na 20 g masla zapečemo zrezke iz piščančjih prsi z obeh strani, da zlato porjavijo. Posodo pokrijemo, zrezke dušimo na majhnem plamenu še 15 minut. Por očistimo in ga narežemo na centimeter debele kolobarje. V drugi ponvi segrejemo 10 g masla, na katerem pražimo por, da se zmehča. Por solimo in popramo, med praženjem ves čas mešamo, da se ne prime posode. Por in piščančje zrezke postavimo na toplo. Pripravimo omako iz suhih jurčkov. Že prej namočimo jurčke v malo mlačne vode, da se zmehčajo. V ponev, kjer smo spekli piščanca, nalijemo malo belega vina. Zavremo, da dobimo omako,

Zdravilno grozdje

Ste že kdaj mislili na to, da bi naredili grozdno kuro, ki ji v medicini pravijo ampeloterapija? V grozdju je namreč zelo veliko sladkorja, zato ga priporočajo zeliščarji vsem, ki bi si radi okrepili organizem, pa slabokrvnim in utrujenim in še posebej tistim, ki so preboleli kakšno hudo bolezen. Grozdje pa je tudi odlično zdravilo pri vseh težavah z želodcem, jetri, želodcem in ledvicami. Pomaga tudi, če bolehte za zaprtjem, protinom revmo ali vnetjem živcev. Močno pozitivna presnova, čisti kri in pospešuje izločanje seča, se pravi, da telo lahko zelo dobro „očisti“.

Že od nekdaj velja grozdje tudi kot odlično lepoto. Ker čisti kri, postane koža prožna, napeta in sveža. Zdravniki priporočajo grozdje predvsem tistim, ki tožijo zaradi aken, akcemov in urtikarij.

Če se boste odločili za grozno kuro, vsak dan, vsaj štirinajst dni zapored, pojedite do dva kilograma grozdja, a ne na-

v katero zamešamo ožete in drobno sesekljane jurčke. Kuhamo v odkriti ponvi na majhnem plamenu, da se omaka zgosti. Posodo odstavimo s štedilnika, v omako zamešamo preostalo maslo, lahko pa tudi nekaj žlic smetane. Začnimo po okusu. Na ogrete krožnike naložimo najprej por, na por damo zrezek, prelijemo pa z gobovo omako.

MAKARONI S SIROM

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g testenin (polžkov), sol, 2 veliki čebuli, 40 g masla, 250 g sladke smetane ali 1/4 litra mleka, 300 g nastrganega ementalca, poper.

V soljeni vodi, ki ji prilijemo konček olja, skuhamo testenine do mehkega. Ocedimo jih in oplaknemo z mrzlo vodo. Pustimo jih na cedilu, da se odtečejo. Čebulo olupimo in narežemo na tanke rezine, prepražimo jo na maslu, da zlato zarumeni. Pripravimo omako, v kozici zavremo smetano ali mleko, v smetano zamešamo 100 g nastrganega sira. Polovico preostalega sira zamešamo med makarone. Makarone solimo in popramo. Nato jih damo v namaščeno nepregorno posodo. Prelijemo jih s smetanovo omako in potresemo s sirom. Na vrh naložimo prepražene čebuline rezine. Posodo pokrijemo, damo jo v pečico in segrevamo toliko časa, da se sir razleze.

PEČENA JABOLKA

Za 4 osebe potrebujemo: 800 g kiselkastih jabol, 120 g sladkorja, 200 g sladke smetane.

Jabolka olupimo in razpolovimo. Peščiča jim izdolbimo. S prerezano ploskvijo navzgor zložimo jabolka v nepregorno posodo, potresemo jih z žlico sladkorja. V izdolbena jabolka nalijemo smetano, in to toliko, da je nekaj steče tudi čez rob jabolka na dno posode. Posodo damo v pečico, ki jo vključimo na 200 stopinj. Jabolka pečemo 15 minut, nato jih potresemo s preostanim sladkorjem in pečemo toliko časa, da so zlatorumeni in karamelizirana (30 do 35 minut). Jabolka naj ne razpadejo, pa tudi preveč rjava zapečena ne smejo biti. Pečena jabolka ponudimo namesto kompota za prilogo k mlečnemu rižu ali k riževemu narastku.

duhov, begajočih po meglenem polumraku. Prešteti ni bilo onih, ki so trpeli in jokali ondi ob tožnih strminah. Na desni strani pa je sijalo večno sonce, in njega žarki so ustvarjali mavrico za mavrico, prožečo se nad bistro reko ali nad modrobojnim jezerom. Po livadah naokrog je cvetela lilija pri liliji, in zlate ptičice so letale od čašice do čašice. Po teh livadah so se v nebeškem veselju igrale nedolžnih otročičev neštevilne tolpe; nadzirali so jih angeli, vodili jih in obkrožali z ljubeznijo svojo.

„Kakšen kraj je to?“ vprašal sem Azraela. „Tu sonce in nebeški ples, tam megla in koprene duhov. Večni angel, pojasni mi vse to, ako je taka volja tvoja!“

Odgovoril je Azrael: „Tu gleda tvoje oko kraje, kamor je milost božja pregnala tiste grešnice, ki so svojerod pomorile sad telesa svojega! Tu umorjenci, tam morilke! In vsaka gleda trenutek za trenutkom v sončnem svitu in v nebeški lepoti, kar je nekdaj porodila v bolečinah in uničila v grehu! Tja hrepeni vsaka grešnica in bode hrepenela na vekov veke!“

In kakor prinaša sapa jesensko listje iz jesenskih gozdov, tako so se sedaj in sedaj nesrečni duhovi dvigali iz meglenih krajev, da bi siloma dospeli na sončno livado, kamor jih je silil kes in jih gnala iznova vzbujena ljubezen. Menil sem že, da prestopijo mejo, ali v zadnjem trenutku se je vselej prikazala vojska angelov nebeških, ki so nesrečne duhove s krvavimi meči drevili nazaj v meglo, kjer je jok in škripanje z zobmi.

„Kdaj jim bodo dovršene muke?“ vprašam spremljevalca svojega. Zatemni se obraz Azraelov, in z jeklenim glasom mi odgovori: „Nikoli!“

Zdajci prihitiva do drugih nebeških vrat. Bila so izsekana od ahata, a na njih je bila upodobljena Porodnica

božja v milobi in krasoti svoji. In obkrožale so jo vse svetnice-mučenice, kolikor jih je kdaj porodila zemlja. V nje vnožju je poganjala vrtnica, iz katere je neprestano kilil cvet za cvetom.

„Evo ti nove muke zavrženim duhovom!“ izpregovori angel. „Tam zavržene matere, tukaj pa vzor vseh mater! In ta vzor jim je gledati na veke! Z mano poveljuj pravičnost božjo!“

In z Azraelom sem poveljeval pravičnost božjo! Zdaj se sama od sebe odpro druga nebeška vrata. Stopila sva v kraje, kjer je v divnosti svoji že kraljevala veselite nebeško. Oko moje je zrlo krajino, kakor si je lepše in milejše ne more želeči duša! V sredi je kipel proti čistemu nebu velikanski Ararat; Tigris in Evfrat sta izvirala izpod njega. Indus in slovanska Volga, Misisipi in brezkončni Amazon in vse druge mogočne reke so se vile po vrtovih, kjer se je šibilo vejevje od bogatega sadja. Lev in tiger in druga zverjad je krotka kakor v prvi dobi lazila v senci velikanskih dreves.

„Kakšne kraje gledam sedaj?“ vprašam ponižno angela na desnici svoji.

„Oko ti gleda raj, v katerem sta bila ustvarjena prva človeka,“ odgovori mi Azrael. „Toda po prvi pregrehi ga je Stvarnik odtrgal z zemlje in ga prestavil sem.“

„Čemu?“ drznem se vprašati iznova.

Takoj mi odgovori angel: „Tu je kraj, kjer poveljuje Stvarnik vse tiste zakonske, kateri so si ostali zvesti do smrti!“

„Tukaj se poveljuje zakonska zvestoba!“ vzkliknil sem. Sveti Odrašenik! Ti prostori niso sezali iz večnosti v večnost! Neresnice ne morem govoriti! Prenapolnjeni niso bili ti nebeški prostori; v brezkončni ljubezni so se dru-

žili duhovi po njih, ali gneče ni opazalo strmeče moje oko! Adam in Eva sta hodila krasna, kakor v prvotni dobi, ob obalah mogočnega Evfrata in se objemala v čisti ljubezni. Videl sem še mnogo drugih blaženih duhov, posebnost v visoki slavi tebe, Vittoria Colonna, in soproga tvojega Francesca Pescara, ki je nekdaj s srčno svojo krvjo rosil bojno polje tožne Pavije! Zada je ugledalo srečno oko tudi njo, katera mi je bila družica v življenju in mi porodila obilo cvetočih otrok! Toda angel Gospodov ni dopuščal, da bi stopil pred njo; odnesel me je s krajev, kjer se je zbralo le oskromno število onih, ki so bili poklicani tja.

Obstala sva pri tretjih vratih nebeških. Bila so izsekana od samo enega rubina, in Kristus, Odrašenik naš, upodobljen je bil na njih s trpljenjem svojim. Dvignil je angel roko in se trikrat globoko priklonil. Jaz pa sem se priklanjal ž njim. Sama od sebe so se odprla vrata in stopila sva v kraj, ki se razteza pred zadnjimi vrati nebeškimi. Povsod miloba, povsod krasota! Ali niti enega nebeških duhov nisem mogel opaziti!

„Dobri angel,“ izpregovoril sem, „pojasni mi blagohotno, zakaj so tako osameli ti prednebeški kraji in zakaj so duhovi pregnani s teh mest, kjer se povsod razodeva miloba in kras?“

„Tudi ti kraji,“ odgovori mi angel, „odkazani so po brezkončni razsodbi božji posebnemu namenu. Semkaj so poklicani izvoljeni duhovi, ki so v življenju prejemali dobrote in se zaradi njih vžgali v pravi, čisti hvaležnosti!“

Strmeč obstanem. Nikjer nisem opazil zveličanega duha, in leta 4000 po Kristusovem rojstvu je bil ta prednebeški prostor še — prazen!

(Dalje v prihodnji številki)

Predstavljamo vam občino Ljubljana-Šiška

Na območju občine Ljubljana-Šiška živi izmed vseh petih ljubljanskih občin največ Ljubljančanov — več kot 85.000 si jih je tu našlo svoje domovanje, precej pa tudi zaposlitev, kajti industrija je tu dobro razvita.

Os, okrog katere se razvija šišenska občina, je nedvomno vpadnica s severne, gorenjske strani v slovensko prestolnico. Ko se iz Kranja vozimo proti Ljubljani, v Medvodah preidemo iz kranjske v šišensko občino, ki je dokončno obliko dobila leta 1963, ko se je dotedanja šišenska občina združila z nekdanjo občino Medvode. Medvode, ki ležijo na sotočju Save in Sava — zato tudi takšno ime, imajo nekaj pomembnih tovarn kot Donit, ki je najbolj znan po izdelavi filtrov, Color, ki izdeluje barve, Slovenijales Sora, pohištveno tovarno, v bližnjih Goričanih je tovarna Celuloze, v katerih so našli delo številni Medvoščani in okolišani.

ski občini precej izredno pomembnih dogodkov, za nadaljnji razvoj slovenskega narodnoosvobodilnega boja.

22. junija 1941, leta, na dan, ko je Nemčija napadla Sovjetsko zvezo, se je v Bernardovi hiši na Vodnikovih cesti sestel Centralni komite Komunistične partije Slovenije in ustanovil Vrhovno poveljstvo slovenskih partizanskih čet, katerega komandant je bil Franc Leskošek-Luka, za njegovega pomočnika je bil imenovan Aleš Bebler, za političnega pomislarja pa Boris Kidrič. Vrhovno poveljstvo, ki se je kasneje preimenovalo v glavno poveljstvo, je takoj pozvalo vse zavedne Slovence v boj proti okupatorjem domovine. V spomin na ta izredno pomemben dogodek praznujejo občani Šiške vsako leto 22. junija svoj občinski praznik.

Lé mesec dni kasneje, 22. julija, so partizani iz gozda Pšatnik med Tacnom in Šmartnim pod Šmarno

Panorama Šiške

na, obrt, gradbeništvo, gostinstvo in druge dejavnosti. V gospodarstvu je v šišenski občini zaposlenih okrog 31.000 delavcev, okrog 4.000 pa jih dela v negospodarskih dejavnostih, predvsem v šolstvu, otroškem varstvu in zdravstvu.

Šišensko gospodarstvo se uspešno vključuje tudi v mednarodno delitev dela, saj so se nekatere organizacije uspešno uveljavile tudi na najbolj zahtevnih tržiščih. Poleg Litostroja so to še tovarna dekorativnih tkanin Dekorativa, tovarna pletenin Rašica, Slovin, ki prodaja vino, pivovarna Union, farmacevtska tovarna Lek, Iskrine tovarne, ki imajo svoj sedež v šišenski občini, Agrostrój, ki prodaja razne namakalne naprave in drugi.

V šišenski občini vedno večje napore vlagajo za čimvečji turistični promet, saj imajo za to veliko možnosti. Še posebej v poletju se motorizirane reke turistov skozi šišensko občino valijo proti morju, toda le malokdo se tu ustavi. V zadnjem času pa je vse več tistih, ki se tu tudi ustavijo, kajti že ob vstopu v šišensko občino jih v Medvodah sprejme restavracija Na klanec, kjer popotniki lahko dobijo tudi vse turistične informacije. Ob Zbiljskem jezeru, ki je nastalo ob zajezitvi Save, njegova voda pa poganja turbine elektrarne v Medvodah, je obilo možnosti za razvoj turizma, nekatere pa so že izkoriščene. Tako je vsako leto bolje obiskan

kamp v Dragočajni, ki leži ob jezeru, v Zbiljah si lahko sposodite čoln, jezero pa je znano tudi po številnih prireditvah v smučanju na vodi.

Le nekaj kilometrov naprej si v Goričanih velja ogledati v tamkajšnjem gradu številne zbirke umetnosti iz daljnih dežel, predvsem iz Azije in Južne Amerike. Zakladnice muzeja so založene z velikimi dragocenostmi, ki si jih prav gotovo velja ogledati.

Ljubljana je znana tudi kot odlična prirediteljica velikih športnih prireditev, skoraj vse pa so se dogajale v šišenski občini, kajti slovita dvorana Tivoli, zgrajena leta 1965, tudi leži na območju šišenske občine. Tu so bila svetovna prvenstva v namiznem tenisu, umetnostnem drsanju, hokeju na ledu, košarki, gimnastiki, letos septembra pa je dvorana gostila najboljše dvigalce uteži na svetu.

Na balinišču v Šiški je bilo pred dvema letoma tudi svetovno mladinsko prvenstvo v balinanju, športu, ki ima še posebej med starejšimi v naši občini izredno veliko privrženecov.

Ljubljančani in šiškarji pa niso samo gostoljubni gostitelji športnikov, temveč vseh, ki zaidejo v Ljubljano in Šiško, občino, ki zgovorno na vsakem koraku kaže, kako velik napredek je bil dosežen v 37. povojnih letih.

Pogled v notranjost proizvodne hale „Donit“ v Medvodah

Osrednja prireditev občinskega praznika

Čez nekaj kilometrov v Gunceljah pridemo na ožje mestno območje Ljubljane. Tu se začne oziroma konča Celovška cesta, katere ime dovolj zgovorno priča, kam nas pripelje. Na obeh straneh so zrastle številne nove naselja v katerih je našlo svoj dom več deset tisoč šiškarjev in je tudi največ industrije. Južna meja šišenske občine poteka ob železnici, ki ob južnem robu največjega ljubljanskega parka Tivolija pelje proti Primorski in Trstu in ki je bila zgrajena že leta 1849. Razdalja med severnim in južnim koncem šišenske občine znaša 17 kilometrov, med vzhodnim, kamor sega občina do Šenkovega turna in Gamelnj in zahodnim, kjer del občine že zajema Polhograjske Dolomite, pa je 18 kilometrov. Večji del občine leži na ravnini, na nadmorski višini 300 do 350 metrov, najvišja točka v občini pa je 857 metrov visoki Osolnik. Celotna površina občine meri 15.602 hektarja, od česar je dobra polovica pokrita z gozdovi, 40 odstotkov zemljišč je obdelovalnih površin, 9 odstotkov pa je nerodovitnih zemljišč.

Šišenska občina ima bogato zgodovino. V Šiški se je rodil prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik in prav sedaj poteka akcija, da bi njegovo rojstno hišo spremenili v muzej, v katerem bi uredili zbirko, ki bi obiskovalcem predstavljala Vodnikovo delo.

(V občini je bilo rojenih tudi precej drugih pomembnih mož slovenske kulture ali pa so tu ustvarjali svoja dela.)

Posebej burno poglavje zgodovine se je zgodilo med drugo svetovno vojno, ko je bilo prav v šišen-

goro izstrelili na okupatorje, ki so se peljali po cesti med Tacnom in Šmartnim, prve strele iz partizanskih pušk. V spomin na ta dogodek praznuje Slovenija svoj dan v stajanje, na dogodek pa spominja spomenik. Dejanje so izvršili prvi partizani, ki so se začeli zbirati v rašiških gozdovih in ki so že 28. julija 1941. leta ustanovili Rašiško četo, ki je svoje akcije sprva izvajala predvsem na območju šišenske občine. Prav zato so Nemci 20. septembra kot prvo slovensko vas požgali prav Rašico.

Kako zavzet in obsežen je bil boj proti okupatorju v šišenski občini, potrjuje tudi dejstvo, da se je v občini rodilo ali tu delovalo kar 15 narodnih herojev.

Po koncu vojne so šiškarji s svojimi marljivimi rokami najprej obnovili porušeno, hkrati pa gradili nove objekte. Takoj po vojni so začeli graditi eno izmed največjih strojnih tovarn v Jugoslaviji, Titove zavode Litostroj, ki je izdelala številne turbine za jugoslovanske hidroelektrarne, svoje izdelke pa uspešno prodajala tudi v več kot 50 držav v svetu. Njene turbine se vrtijo in dajejo električno energijo na vseh petih celinah sveta. Litostroj se je kot vodilna šišenska tovarna izredno hitro razvijal, dopolnjeval svoj proizvodni program in je danes tudi priznan in cenjen izdelovalec najrazličnejših stiskalnic, težkih viličarjev in številnih drugih strojev, izdelanih s sodobno opremo.

Šišenska industrija se je izredno hitro razvijala in danes ustvarja okrog tri četrtine dohodka, ostali delež pa prispevajo promet, trgovina

RADIO - TELEVIZIJA

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 19. 11.: 14.10 Koroški obzornik — Kar po domače.
SOBOTA, 20. 11.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.
NEDELJA, 21. 11.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.
PONEDELJEK, 22. 11.: 14.10 Koroški obzornik — Solistična glasba.
TOREK, 23. 11.: 9.30 Domača zabavna glasba — 14.10 Koroški obzornik — Mlada grla — Otroci, poslušajte!
SREDA, 24. 11.: 14.10 Koroški obzornik — Ljudske pesmi in viže — Cerkev in svet.
CETREK, 25. 11.: 14.10 Koroški obzornik — Mladinska oddaja.

AVSTRIJA 1

PETEK, 19. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Jakob Prandtauer in njegov krog — 10.30 Melodija Misisipija — 12.15 Češka v jeseni — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Halo Spencer — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kottan izsleduje — 21.20 Jolly-Joker — 22.10 Reklama in šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.
SOBOTA, 20. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Dopoldanski koncert — 11.25 George Balanchine in New York city balet — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 15.30 Cirkus Renz — 17.00 Kdo rokodelci z nami — 17.30 Zgodbe o delfinu — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto zeli Heinz Conrad — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Igre, sala in prominenca pri Joachim Fuchsbergerju — 22.05 Šport — 22.05 Klimbim — 22.50 šport — 23.45 Poročila.

NEDELJA, 21. 11.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Igra — gradbeni kamen življenja — 15.05 Mestece Anara — 16.30 Risanka — 16.55 Ne bo več nadaljevanja! — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Orfej — življenje in legenda — 21.15 Tudi jaz sem bil mladenič s skodranimi lasmi — 22.15 šport — 22.30 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Johann Nestroy: Vražni obsek — 10.15 Glasbila — 10.30 Kriminalka — 12.20 Očetje klamote — 12.35 Nepal — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujemo nesreče — 17.30 Bil je nekoč ... človek — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Pustolovščina divjina — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 „Kje se nahajam?“ — 21.10 Profesionalci — 22.00 šport — 22.30 Poročila.

TOREK, 23. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Delovno mesto na letališču — 10.30 Cirkus Renz — 12.00 Oče in sin — 12.10 Ponedeljski šport — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja za miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dick Turpinovi blazno drzni podvigi — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Človek — 21.45 Literarna revija — 22.30 Poročila.

SREDA, 24. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja za miško — 9.35 Francoščina — 10.05 Predmetni pouk — 10.20 Glasbila — 10.35 Mestece Anara — 12.00 Moja najbolj priljubljena zgodba — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Uredništvo — 17.00 Gluha Mimi — 17.30 Pinocchio — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Tele-ski — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Žene s „čisto“ vestjo — 21.50 šport.

CETREK, 25. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Dunajski kongres — 10.30 Žene s „čisto“ vestjo — 12.05 Color Classics — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujemo nesreče — 17.30 Pet prijateljev — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Josef Kudín vabi otroke h kuhanju — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Bilanca nekega življenja — 21.15 Na poti v Hollywood — 22.55 šport — 23.45 Poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 19. 11.: 8.55 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Prvi cvetovi — 17.50 Teletart 81, zabavno glasbena oddaja — 18.25 Obzornik — 18.40 Spoznavanje naše naravne dediščine — 18.55 Za zdravo življenje — 19.10 Risanka — 19.15 Cikcak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Fantje s Hill Streets — 20.55 Zrcalo tedna — 21.15 Slavje se lahko začne — 23.10 Poročila.

SOBOTA, 20. 11.: 8.00 Poročila — 8.05 Mišje prigode — 8.15 Pedenžep: Kako kaj klavir — 8.35 Ciciban, dober dan — 8.50 Prvi cvetovi — 9.20 Samo Katka — 9.50 Pisani svet — 10.20 Povezave, poljudnoznanstvena serija — 11.10 Pozdravljena, Make-donija — 11.25 Po sledih napredka — 11.55

(Dalje na 8. strani)

Še imamo idealiste

Koncem septembra je Slovensko planinsko društvo Celovec vabilo na izlet na Kreuzelhöhe v Kreuzeckovi skupini. Meteorologi so za tisti dan napovedovali dež. K sreči pa so se temeljito zmotili, kajti bilo je lepo toplo sončno vreme. Pot nas je vodila z avtomobili do Oberdrauburga, kjer smo zapustili zvezno cesto in zavili na desno strmo navzgor po asfaltni cesti do prijazne gorske vasice Zwickenberg, kjer smo se pozanimali o nadaljnji poti in občudovali bližnje Lienške Dolomite z mogočnim Hochstadelom. Spet smo zasedli avto in nadaljevali pot mimo nekdanjega rudnika zlata skozi raztreseno naselje Strieden in še naprej do planine Untere Striedenalm (okrog 1600 m), kjer smo zapustili vozilo in se peš

več atrakcija posebne vrste — koča je namreč samopreskrbovalnega značaja (Selbstversorgerhütte), podobno kot naša koča na Bleščeči, samo s to razliko, da v koči nihče ne dežura in da je vedno odprta. Radovedni in polni nestrpnosti smo se vedno bolj bližali tej skrivnostni koči. Malo pod njo nas je ob majhner jezercu zadržal trop ovac, ki nas kar ni hotel izpustiti iz svojega objema. No kočno smo se rešili teh prijaznih živali in kmalu smo bili pred vrati ter skrivnostne planinske koče, katero je pravkar zapuščal nek mlad planinec. V mislih sem si predstavljaj, da bom našel kočo v vse prej kot urejenem stanju in prijetno sem bil prisenečen, da temu ni bilo tako. V koči sta vladala red in čistoča, čemur sem se dejansko

ne postelje. Posebnost je kuhinja, ki ima poleg štedilnika tudi plinski kuhalnik in polno malih etiket z napisi, ki označujejo razne kuhinjske pribore, kot na primer „mala metla“, „velika metla“, „posoda za pomije“, „kozarci“ itd. Vse te etikete so napisane v nemškem in angleškem jeziku. Gotovo se boste čudili, zakaj v angleškem jeziku. No, to je zanimiva zgodba.

Po zadnji vojni se nihče ni našel, da bi to kočo oskrboval. Takrat še ni bilo cest do planin, tako da je bila oddaljenost iz doline zelo velika. Bilo je veliko pomanjkanje in tako se je zgodilo, da so ljudje kočo popolnoma izropali. Te koče se je končno usmilil nek angleški pisatelj idealist in alpinist P. A. Tallantire in jo po treh letih vztrajnega dela spravil v sedanje stanje. Tallantire je zelo ljubil Vzhodne Alpe in izdal celo vrsto vodičev, seveda v angleškem jeziku. S tem denarjem je financiral opremljanje Hugo Gerberjeve planinske koče. In ko je bilo to delo tega velikega idealista končano, je kočo dal na razpolago planincem, da uživajo planinski svet. Kar ni uspelo izvesti planinskim društvom in najemnikom, je uspelo poedincu, velikemu idealistu, ki je ljubil gore in užival nad tem, da bodo lahko drugi tudi uživali sadove njegovega dela.

Koča se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki in sicer na ta način, da se s pošto položnico (nahajajo se v koči) po povratku v dolini poravnava stroške, ki jih je naredil planinec v tej koči.

Po kratkem počitku in okrepčilu smo nadaljevali pot in v pičli uri dosegli 2623 m visoki vrh Kreuzelhöhe, s katerega se nam je nudil lep razgled v Schobrovo in Glocknerjevo skupino, v Ziljske in Karnijske Alpe ter v prostrano Kreuzeckovo skupino. Na povratku z vrha smo se še enkrat ustavili v koči, skuhali na plinskem kuhalniku čaj in pospravili kočo. Seveda nismo pozabili vzeti s seboj poštnih položnic...

Polni prijetnih vtisov in obogateni z novimi izkušnjami — v mislih imam to samotno planinsko zvetišče — smo se presrečni vrnili domov.

A. B.

Železna Kapla

Tudi letos v občini Železna Kapla ne bodo pozimi trosili soli. To je soglasno sklenil občinski svet Železne Kaple na svoji pretekli seji, ki jo je vodil župan Albin Juvan (SPÖ). Kot so poudarili, so imeli že lani s tem sklepom dobre izkušnje.

V posebno veselje otrok na Obirskem je soglasno sklenil občinski svet, da bodo popravljali šolo na Obirskem, za adaptacijska dela so namenili 250.000 šilingov, skoraj isto vsoto, 200.000 šilingov, so namenili za popravila pri občinskem kopališču.

Varčno je upravljalo z denarjem tudi turistično društvo, ki je imelo dohodke v višini 135.860 šilingov, izdatkov pa 78.043. Delo je pohvalil tudi podpredsednik kontrolnega odbora občinski odbornik EL Lado Hajnžič v svojem poročilu. Hajnžič je posebej pozdravil tudi napore ORF-a, ki je z novim oddajnikom bistveno dvignil kvaliteto radijskih in televizijskih sprejemnikov. Z novim oddajnikom se je uresničila v veliki meri dolgoletna želja občanov po boljšem sprejemu radijskih in televizijskih oddaj.

Manj veselja pri prizadetih pa bo izzval soglasen sklep občinskega odbora, s katerim so povečali stroške za odvoz smeti za pet odstotkov.

Čahorče - dva jubileja

Prejšnjo soboto je v Čahorčah obhajal svoj 75-letni jubilej Andrej Čimžar, eden izmed mnogih tistih mož, ki so morali zaradi svojega narodnega prepričanja, to je ljubezni do svojega materinega jezika, zapustiti svojo rodno grudo in iti v pregnanstvo. Z njim sta bila pregnana tudi brata Joško in Mirko z družinama. Po povratku iz izseljenstva se je Andrej

takoj vključil v obnovo po nacistih uničene kulturne in gospodarske dejavnosti naše narodne skupnosti. Kot prosvetaš in zadružnik se še vedno prizadeva služiti plemenitemu cilju, ohraniti te dobrine našim poznejšim rodovom.

Ko je letos zvezni predsednik dr. Kirchschlager podeljeval Korošcem odlikovanja za osvoboditev Avstrije — „častni znak zasluže za osvoboditev Avstrije“ — je bil med odlikovanci tudi naš jubilar Andrej Čimžar. Andreju Čimžarju ob njegovem prazniku iskreno čestitamo z željo, da bi bil čil in zdrav in še vedno tako prizadeven kot do sedaj.

Pred kratkim pa je pri nas v Čahorčah obhajal 80-letnico tudi Maks Michelin, kateremu še prav posebno čestitajo naši planinci, ki so mu zelo hvaležni za njegov prispevek pri vzdrževanju slovenske planinske koče na Bleščeči. Jubilaru šelimo še mnogo srečnih let.

Dob pri Logi vasi

V soboto je v celovski bolnišnici umrla Francka Strauß pd. Rezicova Francka, rojena Kokot iz Doba pri Logi vasi, stara komaj 58 let. Pokojna izhaja iz znane Župkove družine na Kostanjah. Pogreb je bil v sredo na logavaškem pokopališču, kjer se je od nje poslovilo veliko pogrebcev, med njimi mnogo njenih nekdanjih sotrpinov-izseljencev. Težko prizadetemu možu in otrokom izrekamo naše globoko sožalje. Več prihodnjic.

RADIO — TELEVIZIJA

(Nadaljevanje s 7. strani)

Čas, ki živi — 12.25 Poročila — 13.25 Rjeka: Zvezničar, prenos — 15.30 Rokomet Kolinska Slovan: CZ, prenos — 17.05 Poročila — 17.10 Bajeslovni Filtpaldi — 18.45 Naš kraj: Rakitna — 19.00 Zlata plica — J. Ribičič: Miškolin — Šole je konec — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Počakaj do teme — 21.45 TV teka, II. oddaja — 22.45 Poročila.

NEDELJA, 21. 11.: 8.35 Poročila — 8.40 Živ žav — 9.25 Človekova glasba — 10.20 SKAG — 11.10 Kažipot — 11.30 Čas, ki živi — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 14.50 Poročila — 14.55 Vozovnica v eno smer — 15.40 Dvojica — 17.15 625, oddaja za stik z gledalci — 17.45 Športna poročila — 18.00 Sestanek v nebotičniku — 18.50 Ne prezrite — 19.05 Risanka — 19.23 TV in radio nočaj — 19.25 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Kože, nadaljevanje — 21.15 Športni pregled — 21.45 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 11.: 8.35 TV v šoli — 17.00 Poročila — 17.05 Povezave — 17.55 Kruh skozi stoletja — 18.25 Obzornik — 18.45 Hit mesca — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 35 mm — Filmska delavnica — 21.30 V znamenju.

TOREK, 23. 11.: 8.35 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Mišje prigode — 17.30 Pustolovščina — 18.00 Praznični dnevi slovenske folklorne — 18.25 Ljubljanski obzornik — 18.40 Mostovi-Hidak — 18.55 Knjiga — 19.10

IŠČEMO NAJEMNIKA

Za poslovno hišo s 180 m² velikim prodajnim prostorom in stanovanjem v centru Šmihela pri Pliberku. Prostor odgovarjajo tudi drugim obrlim. Obrnite se prosimo na gospo Justo Pleschitschnig (Serger), 9143 Šmihel 23 - telefon 042 35 - 26 38 ali 042 36 - 22 62 oz. 22 81

Risanka — 19.15 Cik cak — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Odprta za ustvarjalnost — 20.45 Berlin, Alexanderplatz — 21.45 V znamenju.

SREDA, 25. 11.: 8.35 TV v šoli — 17.35 Poročila — 17.40 Ciciban, dober dan — 17.55 Samo Katka — 18.25 Kočevsko-Ribniški obzornik — 18.40 Od vsakega jutra raste dan — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Valentina, Valentina — 21.45 V znamenju.

ČETRTEK, 26. 11.: 8.35 TV v šoli — 16.50 Poročila — 16.55 ZBIR — Vida Jeraj: Bajke med rožami — 17.15 Zapisi za mlade — 17.55 Mozaik kratkega filma: Ni prostora za strahopetce — 18.25 Pomurski obzornik — 18.40 Na sedmi stezi — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Bobu bob — 21.10 Odsevi vzhajajočega sonca — 21.55 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 19. 11.: 17.30 Igra — gradbeni kamen življenja — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zdravniški svetovalec — 21.10 Politika v petek — deset pred deseto — 22.20 Maščevanje slavnih sedem — 0.05 Poročila.

SOBOTA, 20. 11.: 15.30 Haydn-ov večer — 17.00 Draga družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Pri-

podali naprej proti osrčju Kreuzeckove skupine. Pot nas je vodila po planinah s pastirskimi kočami visoko nad dolino Doblgraben. Iz daljave nas je že pozdravljala planinska postojanka Hugo-Gerber-Hütte na 2400 m višine. Pravzaprav je bila ta koča cilj našega izleta, to pa predvsem zato, ker to ni navadna planinska postojanka, mar-

čudil. Spomnil sem se naše koče na Bleščeči, kakšno zapustijo včasih nekatere skupine, ki gospodarijo v njej. Seveda je med obema kočama velika razlika, v to kočo na tej višini prihajajo samo pravi planinci, ki vedo, kako je treba zapustiti kočo, da bodo tudi drugi imeli veselje bivati v njej. V vseh spalnicah smo našli lepo opremlje-

Akcija bralnih značk na Obirskem

Odgovornim Slovenskega prosvetnega društva „Obir“ na Obirskem je branje in širjenje slovenske knjige že vedno bilo pri srcu. Preobilenemu „televiziranju“ današnjega modernega časa se je SPD „Obir“ na več načinov skušalo in uspelo postaviti nasproti. Tako letno posreduje svojim članom knjižne darove SPZ ter Mohorjeve knjige; nadalje je pred leti uredilo Potujočo knjižnico pod vodstvom Vide Polanšek.

Tudi vsakoletna mednarodna srečanja pisateljev manjšinskih narodov na Obirskem doprinejajo svoj delež k temu, da marsikdo rajši seže po kakšnem berilu. Koliko bolj privlačna je knjiga, če na literarnih večerih srečaš in osebno spoznaš pesnika ali pisatelja. Takih literarnih večerov je bilo na Obirskem že kaj precej. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so vedno našli dober odziv.

Mladi bralci se ob knjigi sami izobražujejo, bolj začnejo ceniti in spoštovati svojo materinščino. Zato se je SPD „Obir“ na Obirskem letos tudi

vključilo v akcijo bralnih značk, katere zaključna prireditev je bila v nedeljo 31. oktobra 1982. Sodelovalo je 8 bralk in bralcev in sicer: Dorica Durnik, Engelbert Kučnik, Lenart Cudrman, Hanzj Karničar, Rudi Karničar ter Jaki, Franci in Peter Haderlap. Preden je imenovanim Vida Polanšek izročila knjižno nagrado (podarila Slovenska študijska knjižnica v Celovcu) ter bronasto Cicibanovo bralno značko (podarila Zveza bralnih značk v Ljubljani), je še nekaj učinkovitih in prepričljivih besed o dragocenosti knjige spregovoril dr. Ludvik Karničar. Bogat je človek z obširnimi znanjem, je dejal. Znanje pa si je mogoče pridobiti le iz knjig.

Kot neke vrste darilo vsem navzočim pa lahko smatramo Bevkov barvni mladinski film „Pastirci“, ki ga je dala na razpolago Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, zavrtela pa sta ga domačina Helmut Božič in Feliks Haderlap. Zaključne besede je spregovoril predsednik dr. Gusti Brumnik.

ZAHVALA

vsem, ki so nam ob težki izgubi naše drage mame

Ane Koren

p. d. Peželnove mame v Kajzazah

izkazali svoje sočustvovanje s številno udeležbo, izrekamo našo prísrčno zahvalo.

Posebna zahvala velja dekanu Leopoldu Kasslu za pogrebni obred in domačim pevcem, pod vodstvom Joška Boštjančiča za pesmi žalostinke ob odprtem grobu.

Kajzaze, 16. novembra 1982

DRUŽINA KOREN

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB

vabi
na prvenstvene tekme

v soboto 20. novembra 1982

Wolfsberg - SAK ob 14.00 uri

Wolfsberg „pod 23“ -

SAK „pod 23“ ob 15.45 uri

Igrišče: Wolfsberg

Prisrčno vabljeni!

Menjava denarja

Stanje v četrtek 18. novembra 1982

Za 100 din dobite	23.00 šil.
Za 100 din plačate	28.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.18 šil.
Za 100 lir plačate	1.27 šil.
Za 100 mark dobite	692.00 šil.
Za 100 mark plačate	708.30 šil.